

**ACTIVITEITENVERSLAG
VAN DE
NATIONALE HOGE RAAD
VOOR PERSONEN MET EEN
HANDICAP**

2011 & 2012

Website <http://ph.belgium.be>
Tel. secretariaat 02/509 82 24
Administratief Centrum Kruidtuin
Finance Tower
Kruidtuinlaan 50, bus 150
1000 BRUSSEL

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
VOORWOORD.....	4

I. DE NATIONALE HOGE RAAD VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP EN ZIJN WERKING

1. De Nationale Hoge Raad voor Personen met een handicap: oprichting en evolutie.....	6
2. Opdracht van de NHRPH.....	7
3. Werking en organisatie.....	8
1. De organen van de NHRPH	8
2. Samenstelling van de werkgroepen	9
3. Website	10
4. BDF	11
5. NHRPH en beleid	11
6. VN-verdrag en artikel 33	12
7. Overlegplatform	13

II. BELANGRIJKE DOSSIERS DIE DE NHRPH HEEFT BEHANDELD IN 2011-2012

1. Tegemoetkomingen	15
1. Naar een hervorming van het stelsel.....	15
2. Formulieren 3 & 4	16
3. Verslag van het Rekenhof.....	17
4. Welvaartsaanpassing	18
5. Wetsvoorstel-Vanvelthoven	19
6. Art. 2 van de wet van 17/02/1987.....	20
2. Gezondheidszorgen	23
1. Chronische ziekten	23
2. Advies ALS	24
3. Medische handelingen.....	25
4. Mobiliteitshulpmiddelen.....	26
3. Toegankelijkheid	27
1. Winkels.....	27
2. Liften.....	27
3. Noodnummer – sms	28
4. Verkiezingen.....	29
5. Verzekeringen.....	29

4.	Mobiliteit.....	30
1.	Autoverkeer.....	30
2.	Treinverkeer.....	33
3.	Luchtvaart.....	38
5.	Juridische bescherming.....	39
1.	Onbekwaamheidsstatuten.....	39
2.	Internering.....	41
6.	Deelname aan het maatschappelijk leven.....	43
1.	Verkiezingen.....	43
7.	Levensstandaard.....	44
1.	Roerende voorheffing.....	44
2.	Armoedebestrijding.....	45
3.	Inclusie: mantelzorgers.....	46
8.	Tewerkstelling.....	48
1.	Positienota tewerkstelling.....	48
2.	Federaal herstelplan.....	49
3.	Begeleidingscommissie.....	49
4.	Aanwervingsselectie van PMH aan de overheid.....	50
5.	Werkzoekenden met een verminderde arbeidsgeschiktheid.....	51

VOORWOORD

2011-2012... Weer een dubbel jaarverslag, net als de vorige keer. Maar laat u niet misleiden door de bescheiden omvang van dit jaarverslag: de NHRPH heeft in die twee jaar allerminst stilgezeten!

De NHRPH kwam 20 keer samen in plenaire zitting om zijn beleid te bepalen en nam deel aan het Overlegplatform van de Adviesraden en aan tal van werkgroepen. In 2011 stelde de NHRPH zijn memorandum op voor de formateur, een document dat we zijn blijven verdedigen gedurende de hele legislatuur. In februari 2012 publiceerden we onze positienota over tewerkstelling, waarin de NHRPH zijn visie en wensen voor de tewerkstelling van personen met een handicap uiteenzet.

Aan bepaalde dossiers hechtte de NHRPH een bijzonder belang. Zo onderzocht de overheid hoe ze de wetgeving van de tegemoetkomingen kon actualiseren. De zogenoemde 'wet van '87 heeft haar verdienste, maar is met haar louter medische benadering enigszins verouderd. Bovendien is ze door de vele wijzigingen onnodig complex geworden. De NHRPH meent ook dat de wet aan een grondige herziening toe is, maar weet dat dat een titanenwerk is.

De dossiers van de 'onbekwaamheidsstatuten' – de naam alleen al! – en de internering van personen met een handicap in de gevangenis raken aan de essentie van de persoon met een handicap en zijn rechten. De NHRPH kiest hier ondubbelzinnig de kant van de personen met een handicap: een handicap, van welke aard ook, mag nooit een excuus zijn om iemand als tweederangsburger te behandelen. Iedereen heeft rechten en moet die zo veel mogelijk kunnen uitoefenen. Een internering is een maatregel, maar geen straf. Een geïnterneerde heeft zorgen nodig die hij in de gevangenis niet kan krijgen. Plaatsgebrek in de gespecialiseerde instellingen mag evenmin een excuus zijn.

De NHRPH brak ook een lans ten voordele van die vele mensen die zich belangeloos inzetten voor een persoon met een handicap uit hun familie of omgeving: de mantelzorgers. Zij doen dat vaak ten koste van hun eigen carrière en privéleven. Hoog tijd dus dat de overheid die mensen erkent en ondersteunt. Immers, zij vervullen een taak waar anders de overheid zelf voor zou opdraaien.

De NHRPH bracht in de periode 2011-2012 nog 35 adviezen uit over een rist van onderwerpen, maar telkens met één centrale bekommernis: de rechten van de personen met een handicap.

Vanuit die bekommernis blijven wij ook werken aan verdere inclusie voor personen met een handicap. We hopen dat de overheid ons in ruil ook de middelen geeft om onze opdracht uit te voeren. Vooral het personeelstekort binnen het secretariaat is al jaren een probleem.

De wereld van de handicap stond niet stil in 2011-2012. Het VN-verdrag inzake de rechten van de personen met een handicap werd gaandeweg geïmplementeerd op federaal vlak, maar dat gebeurde niet altijd zonder slag of stoot. In België werd er ook verdergewerkt aan de bevoegdheidsoverdrachten van het federale niveau naar de Gemeenschappen en Gewesten. De heer Jean-Marc Delizée was Staatssecretaris voor Personen met een Handicap in de regering-Leterme II die ontslagnemend was sinds 26 april 2010. In december 2011 gaf hij de fakkel door aan de heer Philippe Courard.

Steeds meer mensen vinden de weg naar onze website <http://ph.belgium.be>: bijna 3000 in 2011 en bijna 4000 in 2012. Onze adviezen en de andere documenten – waaronder ook de jaarverslagen – zijn daar terug te vinden. Voor onze inspanningen om de website toegankelijk te maken voor iedereen verkreeg onze website trouwens het AnySurfer-logo. Blijft u graag op de hoogte van onze publicaties en werkzaamheden? Abonneer u dan op onze gratis nieuwsbrief!

Over dit alles meer in wat volgt. In het eerste hoofdstuk stellen we de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap (NHRPH) voor, in deel twee onze belangrijkste activiteiten volgens thema. Alvast veel leesplezier!

Jokke Rombauts
Voorzitter NHRPH

[Inhoudsopgave](#)

I. DE NATIONALE HOGE RAAD VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP EN ZIJN WERKING

1. De Nationale Hoge Raad voor Personen met een handicap: oprichting en evolutie

De Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap, toen nog Hoge Raad voor Gehandicapten genoemd, werd opgericht bij Koninklijk Besluit (KB) van 10 november 1967 en bestond oorspronkelijk uit 24 leden, waarvan 8 hoofdzakelijk de betrokken ministeriële departementen¹ vertegenwoordigden. Deze oprichting vloeide voort uit het verslag van de werkgroep belast met de studie van het sociaal statuut van de personen met een zware handicap (Koninklijk Besluit van 19/01/1967) waarin de oprichting van een Hoge Raad voor Gehandicapten werd voorgesteld, belast met het bevorderen van een algemeen samenhangend beleid en een doelmatige samenwerking tussen de verschillende betrokken ministeriële departementen en het privé-initiatief.

Als gevolg van de Staatshervorming in 1980 (bijzondere wet van 08/08/1980) werd deze Raad de Nationale Hoge Raad voor Minder-Validen. Tegenwoordig spreken we van de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap.

Vanaf 1981 telde de NHRPH 18 leden. De vertegenwoordigers van de kabinetten van de bevoegde ministers en staatssecretarissen worden sindsdien niet meer tot lid benoemd, maar de Eerste Minister en de Ministers bevoegd voor begroting, werk en sociale zaken duiden elk een vertegenwoordiger aan voor de vergaderingen van de NHRPH. Het Koninklijk Besluit van 9 juli 1981 (BS van 12/08/1981) bepaalt dat de NHRPH belast is met het onderzoeken van alle problemen inzake personen met een handicap die, overeenkomstig de bijzondere wet op de staatshervorming van 8 augustus 1980, tot de federale bevoegdheid behoren.

De NHRPH telt sinds 1995 20 leden (KB van 24/01/1995, BS van 03/03/1995). De leden worden benoemd door de Koning voor een periode van zes jaar. De NHRPH wordt telkens samengesteld uit personen met een

²Het ging toen om de departementen van de Eerste Minister, de ministers van Begroting, Tewerkstelling en Arbeid, het Gezin en Huisvesting, Volksgezondheid, Sociale Voorzorg, Nationale Opvoeding en Financiën. Met de wijzigingen van 1981 bleven voor de NHRPH de vertegenwoordiging van de departementen van de Eerste Minister en van de ministers van Sociale Voorzorg, Tewerkstelling & Arbeid en Begroting over. Vanaf 1985 nam een vertegenwoordiger van de staatssecretaris voor Gehandicaptenbeleid de plaats in van de vertegenwoordiger van de minister van Sociale Voorzorg.

handicap, hun vertegenwoordigers en deskundigen uit het veld. Het mandaat is vernieuwbaar. In 2014 wordt de NHRPH vernieuwd.

De NHRPH is een belangrijke speler op het maatschappelijke middenveld tussen overheid en de personen met een handicap. Dankzij zijn regelmatige contacten met de kabinetten van de bevoegde ministers en staatssecretarissen, de DG Personen met een handicap, de NMBS, etc. kan de NHRPH de juiste mensen samenbrengen, problemen aankaarten, oplossingen suggereren en aldus wegen op het beleid.

2. Opdracht van de NHRPH

Zoals eerder gezegd wordt de opdracht van de NHRPH in het oprichtings-KB als volgt geformuleerd: het bevorderen van een algemeen samenhangend beleid en een doelmatige samenwerking tussen de verschillende betrokken ministeriële departementen en het privé-initiatief. Het verstrekken van adviezen neemt hier een belangrijke plaats in.

Op de eerste plaats komen de verzoeken tot adviesverlening van de directe voogdijoverheid. Die hebben dus hoofdzakelijk betrekking op de tegemoetkomingen aan personen met een handicap. Zo is de minister die bevoegd is voor de tegemoetkomingen aan personen met een handicap verplicht het advies van de NHRPH te vragen met betrekking tot elk ontwerp van koninklijk besluit ter uitvoering van de wet van 27/02/1987.

Op het federale niveau kan de NHRPH ook op eigen initiatief of op verzoek van andere Ministers adviezen verlenen en/of zelf voorstellen indienen, onder meer met het oog op de rationalisatie en de coördinatie van de wettelijke en reglementaire bepalingen. De NHRPH heeft de mogelijkheid om een advies uit te brengen voor elke federale materie die een impact kan hebben op de personen met een handicap. In 2011-2012 heeft de NHRPH 35 adviezen uitgebracht: 20 in 2011 en 15 in 2012.

Die adviezen komen er:

- Op vraag van de Staatsecretaris voor personen met een handicap;
- Op vraag van de Minister van Sociale Zaken;
- Op vraag van andere ministers;
- Op vraag van de NMBS²;
- Op eigen initiatief;
- Op vraag van andere actoren op het federale niveau.

² Hiermee bedoelen we de verschillende maatschappijen van de vroegere NMBS.

Deze adviezen – en dan vooral de adviezen op eigen initiatief – tonen de draagwijdte van het transversale sensibiliseringswerk van de NHRPH rond handicap, zowel naar het beleid toe als naar de maatschappij.

De adviezen van de NHRPH zijn niet bindend. Ook al wordt er niet altijd rekening mee gehouden, ze gaan evenmin onopgemerkt voorbij. Vanaf hun verspreiding aan de betrokken ministers en staatssecretarissen zijn de adviezen openbaar. Ze mogen dan ruim verspreid worden.

De NHRPH zou wel graag meer feedback krijgen van de bestemmingen van de adviezen. Is er rekening gehouden met het advies? In welke mate? Indien niet, waarom niet? Wat is de evaluatie van het project achteraf door de stakeholders?

Voor 'technische' zaken, zoals de technische aspecten van toegankelijkheidsvereisten van gebouwen, wordt gevraagd ook een beroep te doen op gespecialiseerde bureaus.

Natuurlijk beperkt het werk van de NHRPH zich niet tot het uitbrengen van adviezen. Geregeld wordt de NHRPH gevraagd door uiteenlopende actoren van het domein gevraagd om deel uit te maken van externe werkgroepen. Verder verspreidt de NHRPH ook persberichten wanneer dat nodig wordt geacht.

3. Werking en organisatie

1. De organen van de NHRPH

De NHRPH telt verschillende organen: de Plenaire Vergadering, het Bureau en het Secretariaat.

De **Plenaire Vergadering** is de vergadering van alle leden van de NHRPH. Ze komt samen op vraag van de voorzitter, de heer Joke Rombauts. Gewoonlijk is dat eens per maand. Zo kan de Vergadering de voorstellen van advies goedkeuren en zich uitspreken over alle actuele kwesties en dossiers op federaal vlak die met personen met een handicap te maken hebben.

De Plenaire Vergadering beslist over het uitbrengen van adviezen, het voeren van acties, het oprichten van interne werkgroepen, het aangaan van samenwerkingen of deelname aan externe werkgroepen, ... De agenda bevat altijd de punten "verslag van de werkzaamheden van het Bureau", "verslag van de werkzaamheden van de interne werkgroepen" en "verslagen van de werkzaamheden van de externe werkgroepen".

Er kunnen ook andere mensen op de plenaire vergadering worden uitgenodigd om een bepaalde problematiek toe te lichten, om iets voor te stellen, ...: experts, politici, afgevaardigden van de administratie, ...

Het **Bureau** van de NHRPH bestaat uit de Voorzitter en de drie Ondervoorzitters. Dat waren in 2011-2012:

- De heer Jocke Rombauts, Voorzitter
- Mevrouw Gisèle Marlière, Ondervoorzitster
- Mevrouw Ingrid Borré, Ondervoorzitster
- De heer David Lefebvre, Ondervoorzitter,

In april 2012 verkreeg de heer Lefebvre eervol ontslag, waarna zijn mandaat als lid en ondervoorzitter werd voortgezet door mevrouw Emilie De Smet (KB van 11/04/2012).

De vertegenwoordiger van de voogdijminister van de NHRPH kan door het Bureau worden uitgenodigd op zijn vergaderingen.

Het Bureau vergadert telkens de goede werking van de NHRPH dat vereist of op verzoek van de Voorzitter. Gezien de werkdruk is dat maandelijks.

Het Bureau heeft als taak de werkzaamheden van de NHRPH voor te bereiden en te coördineren. Op het Bureau worden de belangrijkste thema's overlopen en de agenda opgesteld voor de volgende plenaire vergadering.

Voor de dagelijkse werking van de NHRPH is er het **Secretariaat** dat wordt verzekerd door personeelsleden van de Directie-generaal Personen met een handicap (DG). Vier agenten van de DG staan in voor de dagelijkse werking van de NHRPH en het Belgian Disability Forum (BDF). Ze zorgen voor de opvolging van de correspondentie, het voorbereidende werk voor vergaderingen en adviezen, uitnodigingen, het verzamelen van informatie, de verspreiding van documenten, de praktische organisatie, het opstellen van de vergaderverslagen en het ontwerp van jaarverslag, enz.

2. Samenstelling van de werkgroepen

In 2011-2012 was de NHRPH actief in de volgende werkgroepen (WG):

- externe WG « Luchthaven »
- externe WG « Rolstoelen »
- externe WG « Begeleidingscommissie tewerkstelling van personen met een handicap in overheidsdienst »
- externe WG « Handilab »
- externe WG « Handiweb »
- externe WG « Nationale actieplannen sociale inclusie»

- externe WG « Raad van gebruikers van de NMBS »
- externe WG « NMBS »
- externe WG « Beheerscontracten NMBS»
- externe WG « Begeleidingscommissie opvolging VN-verdrag »
- interne WG « Tewerkstelling »
- interne WG Deelname middenveld »
- interne WG Toegankelijkheid & Mobiliteit »

De externe werkgroepen zijn groepen waarbij het initiatief bij een andere structuur ligt dan de NHRPH. De interne werkgroepen zijn opgericht door de NHRPH die ook voor de organisatie instaat. Hun opdracht is het bepalen van krachtlijnen betreffende actuele thema's die een invloed kunnen hebben op het leven van personen met een handicap. De leden van de werkgroepen komen om de twee maanden samen, waarna ze op de plenaire vergadering standpunten aanbevelen. Die dienen om de denkoefening van de plenaire te voeden en zo tot een advies te komen.

3. Website

Om korter op de bal te kunnen spelen en een directer contact met het publiek te onderhouden plaatst de NHRPH belangrijke zaken, zoals adviezen, memoranda en perscommuniqués op de website die operationeel is sinds 2010. Het aantal bezoekers per jaar is voorlopig nog bescheiden, maar gaat in stijgende lijn. De nieuwsbrief heeft meer dan 1100 abonnees (727 F-421 NL).

Bezoekers	2011	2012
Franstalig België	1.238	1.456
Nederlandstalig België	1.200	1.678
Duitstalig België	17	8
Duitsland	5	4
Frankrijk	62	83
Groot-Brittannië	87	55
Nederland	40	110
VS	264	460
Andere landen	27	24
Totaal	2.940	3.878

4. BDF

Aangezien de bevoegdheden van de NHRPH zich op het federale (nationale) niveau situeren is het Belgian Disability Forum (BDF) een erg nuttige partner voor het internationale en supranationale niveau: dankzij de opvolging van de beleidsontwikkeling op Europees vlak door het BDF is de NHRPH goed op de hoogte en kan hij wanneer nodig een gepast standpunt innemen. Het internationale niveau is immers alleen maar belangrijker geworden sinds het ondertekenen van het VN-verdrag inzake de rechten van de personen met een handicap.

De samenwerking tussen NHRPH en BDF verloopt al geruime tijd systematisch en gestructureerd: de bureaus van beide organen komen om de twee maanden samen om van gedachten te wisselen over de lopende dossiers. De twee nemen soms ook gemeenschappelijke initiatieven, zoals de oprichting van het Overlegplatform.

5. NHRPH en beleid

Vanuit een filosofie van mainstreaming dringt de NHRPH er bij verschillende politieke verantwoordelijken op aan rekening te houden met de noden van de PMH bij het uitwerken van beleidslijnen in hun respectieve bevoegdheidsdomein.

Vanzelfsprekend waren in 2011-2012 de heer Jean-Marc Delizée en de heer Philippe Courard, de opeenvolgende Staatssecretarissen voor Personen met een Handicap, de belangrijkste bestemmingen van de adviezen over de wet van 27 februari 1987 (tegemoetkoming hulp aan bejaarden, bijkomende kinderbijslag, medische evaluatie, 'prijs van de liefde', ...). De heer Courard is trouwens zijn plannen komen duiden op de plenaire vergadering van 19/03/2012. De NHRPH heeft eind december 2012 nog een brief met opmerkingen en suggesties aan de Staatssecretaris bezorgd als reactie op de synthesesnota die een kabinetsmedewerker op de plenaire vergadering van 26/11/2012 was komen voorstellen.

Nog steeds vanuit die visie heeft de NHRPH uit eigen beweging zowel de federale regering in haar geheel als de bevoegde ministers en ook de economische actoren gesensibiliseerd voor de belangrijkste actuele dossiers: de implementatie van het VN-verdrag, de juridische bescherming van de PH, toegang tot de goederen en diensten van de NMBS, RIZIV-dossiers (rolstoelen, chronische ziekten, ...), ...

De NHRPH volgt ook de actualiteit op de voet. Toen de Koning de heer Di Rupo tijdens de historisch lange regeringsonderhandelingen aanduidde als formateur, bezorgde de NHRPH zijn memorandum aan de formateur, met

de vraag om de personen met een handicap niet uit het oog te verliezen tijdens de onderhandelingen. Toen er alsnog een regering werd gevormd, stelde de NHRPH naar aanleiding van het Regeerakkoord van de Regering-Di Rupo I een advies (advies 2012-02) op met suggesties, kanttekeningen en bemerkingen, telkens met de PMH in het achterhoofd.

6. VN-verdrag en artikel 33

Met de goedkeuring van het VN-verdrag inzake de rechten van de personen met een handicap hebben de federale staat en de deelstaten zichzelf een reeks verplichtingen opgelegd.

Zo stelt artikel 33.2 dat dat de Belgische Staat verplicht is

- een onafhankelijk orgaan (of kader) te voorzien (te creëren of te bekrachtigen) dat zorgt voor de bevorderings-, beschermings- en opvolgingsfuncties
- binnen dit orgaan een of meerdere onafhankelijke instanties (of instrumenten) aan te duiden (met naleving van de Principes van Parijs)

In zijn advies 2011-08 gaf de NHRPH dan ook een reeks aanbevelingen voor dat op te richten orgaan. In zijn advies 2011/13 bood de NHRPH ook aan om zelf deze rol geheel of deels te vervullen. Dat vereiste dan wel een uitbreiding van de bevoegdheden van de NHRPH via KB. De mainstreamingbenadering van de NHRPH vloeit immers logisch voort uit het VN-verdrag inzake de rechten van de personen met een handicap: het gehandicaptenbeleid mag geen geïsoleerd beleid meer zijn en iedere beleidsmaker, mandataris van een openbare dienst of economische instantie hoort de mening van de PMH te vragen en vervolgens hun behoeften te integreren bij het opstellen en uitwerken van het beleid.

De NHRPH was dan ook verheugd toen de Staatssecretaris voor PMH werk maakte van de invoering van artikel 33.1 en 4.1 van het VN-Verdrag (advies 2011/12). Helaas moest de NHRPH al gauw vaststellen dat de Ministerraad het voorstel tot wijziging van de statuten van de NHRPH - waarvoor een positief advies was uitgebracht - (2011/13) een heel andere richting uitstuurde. De NHRPH zou zo de facto afhankelijk worden van de bevoegde Minister en/of Staatssecretaris en er ook verantwoording bij moeten afleggen. Van een grotere rol in het kader van het VN-verdrag was geen sprake meer. De NHRPH opperde zijn bezwaren in advies 2012/10.

In dit kader is de samenwerking met het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding (samenwerkingsprotocol van 3 december 2009) het vermelden waard. Er staat duidelijk in bepaald dat het Centrum en de NHRPH elkaar zullen raadplegen voor structurele dossiers waarbij de expertise van de andere partij een meerwaarde kan

betekenen voor de bescherming van de rechten en noden van de PMH, steeds met respect voor ieders bevoegdheden.

Naar aanleiding van de ratificatie van het VN-verdrag en het facultatieve Protocol door België is de samenwerking tussen de NHRPH en het Centrum nog intenser geworden. De Interministeriële Conferentie «Welzijn, Sport en Gezin, sectie Personen met een Handicap» heeft immers beslist dat het onafhankelijk orgaan binnen het Centrum wordt geplaatst, met de creatie van een Begeleidingscommissie waarvan 4 leden uit de NHRPH zullen komen.

De NHRPH heeft daarbij meermaals herinnerd aan artikel 4.3 van het Verdrag dat de overheid verplicht de personen met een handicap en de vertegenwoordigende organisaties te betrekken bij de discussies over dossiers die hen betreffen.

De NHRPH heeft er dan verder op aangedrongen, ook bij het Centrum, dat volgende zaken in het oprichtingsprotocol voor het nieuwe orgaan worden voorzien:

- het Voorzitterschap van het Begeleidingscomité moet worden verzekerd door een tweetalige persoon;
- de Voorzitter moet verplicht uit de sector van de verenigingen van personen met een handicap komen;
- de bevoegdheden van het Begeleidingscomité, de werkprocedure met het bestuur van het Centrum wat betreft het bepalen van de strategische oriëntaties en actieplannen voor een of meer jaren, en ook de verhoudingen tussen het Begeleidingscomité en de Raad van Beheer van het Centrum moeten worden bepaald.

Naar aanleiding hiervan is beslist dat de heer Joke Rombauts, voorzitter van de NHRPH, de Begeleidingscommissie zal voorzitten.

7. Overlegplatform

De NHRPH heeft ook zijn contacten en informatie-uitwisseling met de adviesraden verstevigd, zij het steeds met eerbiediging van ieders bevoegdheden.

In samenwerking met het BDF heeft de NHRPH in 2011 een overlegplatform opgericht met de adviesorganen van PMH op gemeenschaps- en gewestniveau. De bedoeling is beter en vollediger geïnformeerd te zijn en zelf ook beter te informeren. Ook vergemakkelijkt deze aanpak het om afspraken te maken en regels te coördineren tussen de niveaus en in overleg efficiënter op het beleid te wegen.

Op 30/09/2011 kwam het platform voor het eerst samen. In 2012 kwam het platform nog 4 keer samen.

Voor Vlaanderen stelt zich wel nog steeds een probleem, want de NHRPH heeft geen echte tegenhanger op Vlaams vlak. Er wordt desondanks voor gezorgd dat er Vlaamse vertegenwoordiging is op het platform. Tot eind september 2012 werd Vlaanderen vertegenwoordigd door de projectwerkgroep/adviesraad NOOZO ('Niets over ons zonder ons'). Op dat moment diende NOOZO zijn definitieve rapport in en liep zijn mandaat af. De NHRPH heeft er in meerdere brieven bij de Vlaamse Minister, de heer Pascal Smet, op aangedrongen werk te maken van een officiële Vlaamse adviesraad. Voorlopig zonder resultaat helaas, want er kwam geen opvolger.

[Inhoudsopgave](#)

II. BELANGRIJKE DOSSIERS DIE DE NHRPH HEEFT BEHANDELD IN 2011 EN 2012

1. Tegemoetkomingen

1. Naar een hervorming van het stelsel

Een grondige hervorming van het stelsel van de tegemoetkomingen aan personen met een handicap wordt noodzakelijk geacht: de huidige wetgeving dateert al van 1987 en heeft in de loop der jaren talrijke wijzigingen ondergaan. Die aanpassingen waren niet steeds op elkaar afgestemd: het geheel is onsamenhangend, complex, en ondoorzichtig voor de betrokkenen geworden. De vraag wordt gesteld of het stelsel nog beantwoordt aan het gestelde doel, en of die doelstelling geactualiseerd moet worden.

Bovendien is het paradigma van de handicap in die periode verschoven van het zuiver medische naar respect voor de menselijke waardigheid. Ook in de Preambule van het VN-Verdrag inzake de rechten van de personen met een handicap wordt nu gesteld dat *“het begrip handicap aan verandering onderhevig is en voortvloeit uit de wisselwerking tussen personen met functiebeperkingen en sociale en fysieke drempels die hen belet ten volle, daadwerkelijk en op voet van gelijkheid met anderen te participeren in de samenleving”*. De maatschappij wordt dus op haar verantwoordelijkheid gewezen.

Daarom werd er in 2010 een werkgroep, Task Force genaamd, opgericht die de krachtlijnen van een hervorming op lange termijn moet uitwerken. De NHRPH volgde de onderneming met veel interesse. De Task Force kwam met een discussiedocument dat aan de sector werd voorgelegd. Op grond van de reacties van het publiek werd een synthesesnota opgesteld. Na studie van die nota heeft de NHRPH de bevoegde Minister en Staatssecretaris een brief gestuurd met een reeks opmerkingen, overwegend van algemene aard.

Zo blijft de NHRPH voorstander van een transversale aanpak: in alle domeinen en op alle machtsniveaus moet er met de noden van de PMH worden rekening gehouden, zodat die autonoom hun rechten en plichten kunnen uitoefenen en ten volle aan het maatschappelijke, economische, politieke, culturele en sportieve leven kunnen deelnemen.

De NHRPH herinnert ook aan de originele bedoelingen van de wetgever bij de inwerkingtreding van de wet van 27/02/1987 m.b.t. de integratietegemoetkoming (IT). Die dient om de meerkost die een handicap in het dagelijkse leven met zich meebrengt te beperken. De IT mag dus volgens de NHRPH ook niet als een inkomen worden beschouwd bij het berekenen van de belastingen.

Voor veel PMH zijn de tegemoetkomingen hoogstnoodzakelijke financiële middelen om niet in de armoede te verzeilen. De NHRPH is het ermee eens dat een baan een belangrijke – maar niet de enige – maatschappelijke integratiefactor is. Toch mag niet uit het oog worden verloren dat niet iedere PMH in de mogelijkheid verkeert te werken. De maatschappij maakt het PMH niet eenvoudig om een job uit te oefenen. Daarom is de NHRPH van mening dat elke tewerkstellingspolitiek in een geest van mainstreaming moet gebeuren. Daarbij moeten werkloosheidsvallen worden uitgeschakeld en vermeden.

Ook heeft de Staat de plicht om naast een fatsoenlijke uitkering 'sociale compensaties' te voorzien voor PMH, zoals speciale parkeerkaarten, verminderde belastingen, kortingen bij de aankoop van gas, water, elektriciteit, enz. Daarbij moet de Staat er voor zorgen dat het aanbod van die sociale maatregelen afgestemd is op de doelgroep. Bovendien moet de PMH zijn keuzevrijheid behouden, ook bij de keuze uit het aanbod van de maatregelen.

De NHRPH stelt wel vast dat het stil is geworden rond dit thema. Vermoedelijk wordt de herziening van de reglementering op de lange baan geschoven.

2. Formulieren 3 & 4

Een probleem bij de evaluatie van een handicap is het verzamelen van de nodige informatie. Om een goede beslissing over de handicap te kunnen nemen is het inwinnen van correcte informatie absoluut noodzakelijk.

De NHRPH is er al geruime tijd voorstander van deze informatie niet alleen door een arts te laten voorzien, maar ook een beroep te doen op niet-medisch geschoolden. Immers, niet de aandoening op zich moet geëvalueerd worden, maar wel de gevolgen van de aandoening voor het functioneren van de persoon in zijn maatschappelijke omgeving.

De Directie-generaal Personen met een handicap stelt nu voor een stap in die richting te zetten waardoor de louter medische benadering wordt losgelaten.

Een allereerste, maar typerende wijziging is dat het formulier voortaan "formulier evaluatie handicap" zal genoemd worden.

Eenzijds zijn er gegevens die alleen door een arts moeten ingevuld worden, maar de gegevens gevraagd door het oude formulier 4 zullen voortaan door om het even welke persoon kunnen ingebracht worden: de persoon met een handicap zelf, iemand uit de omgeving van de persoon met een handicap, een sociale dienst, de arts zelf indien de persoon met een handicap dit wenst, ... De enige voorwaarde is dat de persoon zich identificeert, namelijk dat hij of zij de functie vermeldt in welke hoedanigheid hij/zij die gegevens vermeldt.

Een nieuw element is dat de persoon met een handicap aan de arts van de FOD Sociale Zekerheid toelating geeft contact op te nemen met zijn behandelende arts.

De aanvraag van de dringende procedure (de P-procedure) zal ook altijd door de behandelende arts moeten worden bevestigd, dit om het te hoge aantal aanvragen voor deze gunstmaatregel terug te dringen. De dringende procedure wordt dus strenger, maar ook sneller voor wie er recht op heeft.

In zijn advies 2012/03 uitte de NHRPH zijn waardering voor het initiatief. De NHRPH vraagt nog wel om nog aan de leesbaarheid van het document te werken en het publiek tijdig en grondig te informeren over het nieuwe formulier.

3. Verslag van het Rekenhof

Het Rekenhof onderzocht in welke mate de aanvragen voor tegemoetkomingen aan personen met een handicap tijdig worden behandeld en wat de oorzaken zijn van niet-tijdige afhandelingen. In maart 2011 gaf het Rekenhof een presentatie van het rapport. De herzieningen vielen buiten de studie. Ook de rechtmatigheid van de aanvraag werd niet geëvalueerd.

Enkele resultaten: voor 2010 is de gemiddelde behandelingstermijn 8,1 maanden. In maart 2010 bedroeg deze termijn 8,8 maanden en werden 42% van de dossiers binnen de nieuwe wettelijke termijn van 6 maanden afgehandeld. In augustus 2010 werd een gemiddelde doorlooptijd van 6,7 maanden genoteerd en werden 59% van de dossiers binnen de termijn van 6 maanden afgehandeld. Voor 41% van de dossiers wordt de wettelijke termijn dus niet behaald, maar globaal genomen is een positieve tendens zichtbaar.

De oorzaken van laattijdige afhandelingen zijn te vinden zowel buiten de Directie-generaal Personen met een handicap (regelgeving, hoog percentage stopgezette en onterechte aanvragen, nood aan verdere automatisering van gegevensuitwisseling, nood aan goede coördinatie tussen centrale ICT-dienst van de FOD Sociale Zekerheid en de Directie-generaal Personen met een handicap), als binnen deze directie (zeer uiteenlopende toepassing van procedures en werkpraktijken, gebrekkige interne communicatie, ontbrekende beheerinformatie, sterk uiteenlopende productiviteit tussen de werkstations en tussen de medewerkers, gedeeltelijke onaangepastheid van de ICT).

Veel van die oorzaken waren de NHRPH al langer bekend. Voor de meeste dossiers zou een behandelingstermijn van 6 maanden perfect haalbaar zijn. Gelukkig maakt de DG al een tijd werk van verbeteringen en begint dat ook zijn vruchten af te werpen.

Het Rekenhof stelde ook vast dat de controles sterk verschillen tussen de werkstations en tussen de medische centra en waarschuwt voor een ongelijke behandeling van de aanvragers.

Op de plenaire vergadering van mei 2011 bespraken de leden de resultaten en aanbevelingen nog eens intern. De NHRPH stelde een advies (2011/10) op.

De NHRPH houdt eraan het Rekenhof te feliciteren met de hoge kwaliteit van zijn verslag en hoopt dat de aanbevelingen van het Rekenhof integraal zullen aanvaard worden. Bijgevolg drukt de NHRPH de wil uit bij de verdere uitwerking van de aanbevelingen betrokken te worden. De NHRPH zal bij deze gelegenheden telkens een advies uitbrengen.

4. Welvaartsaanpassing

De wet betreffende het Generatiepact van 23 december 2005 voorziet in een welvaartsaanpassingsmechanisme voor socialezekerheidsuitkeringen. Om te voorkomen dat er een grote kloof ontstaat tussen de tegemoetkomingen van het bijstandsstelsel en de socialezekerheidsuitkeringen is in een gelijkaardig mechanisme van welvaartsaanpassing voorzien.

Staatssecretaris Delizée vroeg de NHRPH om een advies te geven over een welvaartsaanpassing van 1% van de totale kost van de inkomensvervangende tegemoetkoming voor 2011. Principieel staat de NHRPH natuurlijk positief tegenover een welvaartsaanpassing, maar de NHRPH wou eerst een reeks simulaties zien vooraleer tot een advies over te gaan. Daarbij werd gedacht aan de budgettaire impact en de gevolgen

voor de verschillende tegemoetkomingen, categorieën en vrijstellingen. De NHRPH liet dit weten aan de Staatssecretaris in een brief van 12/01/2011 en later nog eens via een herinnering van 16/03/2011.

In april 2011 kwam de Staatssecretaris met een nieuw voorstel. Volgende wijzigingen waren voorzien vanaf 1 september 2011:

- Verhoging van de inkomensvervangende tegemoetkoming met 2%;
- Verhoging van de inkomensdrempels voor de berekening van de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden met 1,5%;
- Verhoging van de categorievrijstelling voor de berekening van de integratietegemoetkoming met 1,9%.

De NHRPH bracht een positief advies (2011/04) uit met betrekking tot het bovenvermelde ontwerp van koninklijk besluit. De leden van de NHRPH drongen er wel nog eens op aan op korte termijn het systeem van de tegemoetkomingen grondig te herzien.

5. Wetsvoorstel-Vanvelthoven

Advies 2012/11 kwam er op vraag van de Commissie van de Sociale Zaken van de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers bij brief van 16 mei 2012 aan de Staatssecretaris voor personen met een handicap.

Het betreft een wetsvoorstel (DOC 53 0558/001) tot wijziging van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap (meer bepaald inzake artikel 8, paragrafen 2, 3 en 4), ingediend door de heer Peter Vanvelthoven (en c.s.) bij de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers.

De indieners van het wetsvoorstel beogen uniformiteit te brengen in de inwerkingtreding van beslissingen betreffende tegemoetkomingen aan personen met een handicap, gesteund op billijkheid en een optimale waarborg van de rechten van de aanvrager. De huidige regeling wordt als complex en dispaaraat bestempeld.

De indieners van het wetsvoorstel wensen dat een nieuwe beslissing meteen uitwerking heeft op de eerste dag van de maand die volgt op de maand waarin de beslissing ter kennis van de persoon met een handicap wordt gebracht. Zo wordt die uitwerkingsdatum een basisbeginsel voor rechtszekerheid.

De leden van de NHRPH zijn het volledig eens met het principe dat aan de grondslag ligt van de voorgestelde wijziging. Ze wijzen er wel op dat er zich heel wat situaties en bijkomende problemen kunnen voordoen die ertoe leiden dat een ongenueanceerde toepassing niet wenselijk is. Zo blijkt

uit de praktijk dat een inkomensonderzoek na een statuswijziging van de persoon met een handicap noodzakelijk is, want dat wordt vaak over het hoofd gezien. Veel problemen en terugvorderingen ontstaan precies door het feit dat de meldingsplicht niet wordt nageleefd.

De indieners gaan ervan uit dat de administratie het dossier actief moet beheren. Het is echter praktisch onmogelijk voor de administratie om zelf alle wijzigingen (tijdig) te ontdekken.

6. Art. 2 van de wet van 17/02/1987

Al vele keren was er in de plenaire vergadering op gewezen dat dat de bepaling van art. 2 van de wet op de tegemoetkomingen aan personen met een handicap niet op een eenvormige wijze door de evaluerende artsen wordt toegepast.

In bepaalde evaluaties wordt er namelijk van uitgegaan dat het hebben van een tewerkstelling meteen ook aantoont dat de betrokken persoon met een handicap bekwaam is om te werken, en bijgevolg niet in aanmerking kan komen voor een inkomensvervangende tegemoetkoming.

Het artikel 2 §1 van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap stelt het volgende:

“De inkomensvervangende tegemoetkoming wordt toegekend aan de persoon met een handicap die ten minste 21 jaar is en op het ogenblik van het indienen van de aanvraag minder dan 65 jaar is, van wie is vastgesteld dat zijn lichamelijke of psychische toestand zijn verdienvermogen heeft verminderd tot een derde of minder van wat een gezonde persoon door het uitoefenen van een beroep op de algemene arbeidsmarkt kan verdienen.

De algemene arbeidsmarkt omvat niet de beschutte tewerkstelling”.

In de memorie van toelichting bij het wetsontwerp betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten (448 (1985-1986) – Nr. 1) zijn met betrekking tot dit artikel enkele opmerkingen terug te vinden:

- *In het bestaande stelsel was het bedrag van de tegemoetkoming hoofdzakelijk afhankelijk van de graad van arbeidsongeschiktheid. Men ging ervan uit dat de bijzondere kosten en de behoefte aan bijzondere voorzieningen tot integratie evenredig waren met de fysieke arbeidsongeschiktheid.*

(...)

Voorgesteld wordt nu de toekenningscriteria aan te passen en nl. de inkomensvervangende tegemoetkoming toe te kennen aan wie beperkt is in zijn vermogen tot verdienen (d.i. ruimer dan de loutere fysieke

arbeidsongeschiktheid) en de integratietegemoetkoming toe te kennen aan wie door zijn beperkte zelfredzaamheid bijzondere kosten moet maken om zich te integreren of hiertoe op bijzondere voorzieningen een beroep moet doen (blz.2).

- (...) zal de evaluatie van de beperking van het vermogen tot verdienen en van de zelfredzaamheid worden aangepast aan de nieuwe inzichten ter zake. Het betreft hier een technische materie, uit te werken door deskundigen en die bij koninklijk besluit zal worden vastgelegd (blz. 3).

- De inkomensvervangende tegemoetkoming is bestemd voor de gehandicapten die geen voldoende inkomen uit arbeid kunnen verwerven en die evenmin over voldoende andere inkomsten beschikken (blz. 4).

- Artikel 2, §1 (...)

Vereist is dat de lichamelijke en/of psychische toestand van de gehandicapte erkend wordt zijn vermogen tot verdienen te verminderen tot 1/3 of minder van wat een valide persoon kan verdienen door enig beroep op de algemene arbeidsmarkt.

Het criterium vertoont enige verwantschap met het criterium aangewend voor de evaluatie van de invaliditeit in de ziekte- en invaliditeitsverzekering. Bepalend is het vermogen tot verdienen en niet de louter fysieke arbeidsgeschiktheid (blz.4)

- Het kan echter voorkomen dat een gehandicapte waarvan de mogelijkheden tot verdienen weinig of niet zijn aangetast, toch uitgebreide problemen heeft op het vlak van zelfredzaamheid, en omgekeerd (blz.4).

- Artikel 9 voorziet dat de evaluatie van het vermogen tot verdienen en van de zelfredzaamheid van de gehandicapte zullen worden aangepast aan de nieuwe inzichten terzake. (...).

Het betreft hier twee afzonderlijke evaluaties, wat niet betekent dat zij niet tijdens hetzelfde onderzoek zouden kunnen gebeuren.

Voor de inkomensvervangende tegemoetkoming wordt het criterium van het vermogen tot verdienen gehanteerd, waarbij enkel dient vastgesteld of de vooropgestelde beperking van dit vermogen tot verdienen al dan niet aanwezig is. Voor de integratietegemoetkoming ligt het criterium in de beperking van de zelfredzaamheid (blz.7).

Interessant om aan te stippen is de commentaar bij dit artikel 9 in het advies van de Raad van State: *“als men de in de memorie uiteengezette visie betreffende die beide evaluaties tot bindende regel wenst te maken, moeten de basisbeginselen in de machtigingsbepaling worden uitgedrukt”* (blz.12).

Uit deze bemerkingen in de memorie kan duidelijk worden besloten dat het vermogen tot verdienen medisch moet geëvalueerd worden, en niet de eenvoudige gevolgtrekking kan zijn van de vaststelling dat de betrokken persoon werkt.

Het criterium is de algemene arbeidsmarkt, niet bepaalde tewerkstellingen, zoals tewerkstellingen in aangepaste omgevingen. In de wet zelf wordt trouwens de beschutte tewerkstelling uitgezonderd.

De NHRPH betwist bijgevolg de bovenvermelde interpretatie zoals in sommige evaluaties wordt aangehouden. Er moet een onderscheid gemaakt worden met de tewerkstelling die onder bepaalde omstandigheden kan uitgevoerd worden. Dit betekent niet dat de persoon die deze tewerkstelling invult, bekwaam is om op de algemene arbeidsmarkt te gaan solliciteren. Het medisch recht op een inkomensvervangende tegemoetkoming moet geëvalueerd worden, los van de feitelijke vaststelling dat de persoon werkt.

Vooraf mag niet vergeten worden dat personen met een handicap die een redelijk inkomen verwerven dankzij hun tewerkstelling, na het administratief onderzoek van hun aanvraag voor een tegemoetkoming, geen recht zullen krijgen op een inkomensvervangende tegemoetkoming, als hun inkomen de vastgestelde grenzen overschrijdt.

De NHRPH betreurt verder dat bij zijn weten geen nadere omschrijving van het criterium "vermogen tot verdienen" werd gegeven, zoals nochtans bij het in voege treden van de betrokken wet, de bedoeling was.

De leden van de NHRPH hebben er bij de Directeur-generaal van de DG Personen met een handicap op aangedrongen dit probleem op te lossen. Het is immers onaanvaardbaar dat personen aan een ongelijke behandeling worden onderworpen.

Vervolgens heeft de Directeur-generaal van de DG Personen met een handicap een nota aan de medische dienst bezorgd die in de lijn lag van de interpretatie van de NHRPH met de vraag om er rekening mee te houden.

2. Gezondheidszorgen

1. Chronische ziekten

In het kader van het plan "Chronische ziekten" van mevrouw Onkelinx, Minister van Volksgezondheid, werd in het voorjaar van 2012 een "Observatorium voor de chronische ziekten" opgericht dat bij het RIZIV is gevestigd.

Het Observatorium functioneert binnen het kader van de Wetenschappelijke raad van de Dienst voor geneeskundige verzorging van het RIZIV.

Het Observatorium bevat twee afdelingen die elkaar aanvullen om de doelstellingen van het plan van de Minister te realiseren:

- De wetenschappelijke afdeling heeft als opdracht de tenlasteneming van geneeskundige verzorging verleend aan patiënten met een chronische ziekte te omschrijven.
- De raadgevende afdeling heeft als opdracht de behoeften van deze patiënten te evalueren. Ze is samengesteld uit vertegenwoordigers van ziekenfondsen en van verenigingen voor hulp aan chronisch zieken.

Sinds 2009 heeft de NHRPH de Minister herhaaldelijk gevraagd deel uit te maken van het Observatorium. Gezien de overeenkomsten in de opdracht van beide organen kan de NHRPH bijdragen tot de denkoefeningen van het Observatorium. Een chronische ziekte is immers vaak een handicap of kan er een doen ontstaan.

Bij het RIZIV werd geoordeeld dat de NHRPH niet kan vertegenwoordigd zijn in dit orgaan. Chronische ziekten en handicap zijn voor het RIZIV twee verschillende realiteiten. Vanzelfsprekend kan de NHRPH die zuiver medische benadering die geen rekening houdt met de reële dagelijkse behoeften en rechten van de personen met een handicap niet accepteren.

De NHRPH vernam dat het Observatorium een advies ging uitbrengen over een "*position paper*" van het Federaal kenniscentrum van de Gezondheidszorg (KCE) over de behandeling van chronisch zieken in België. Op grond van dat advies en dat van andere expertenconsultaties zou de Raad van Beheer het document aannemen tegen eind 2012. Aangezien de chronisch zieken betrokken zijn bij het domein van de handicap, vroeg de NHRPH de Minister om toegang tot de *position paper*, om het einddocument zo te verrijken met de commentaren van vertegenwoordigers van de sector van de handicap. Hier is geen gevolg aan gegeven.

2. Advies ALS

De NHRPH vernam al in 2010³ dat er een proefproject liep bij het RIZIV met als doel een voor de patiënt gratis en snel systeem op te zetten voor de terbeschikkingstelling van technische hulpmiddelen (mobiliteitshulpmiddelen, spraakcomputer, omgevingsbesturing, enz.) voor patiënten met Amyotrofe Lateraal Sclerose (ALS) van alle leeftijden die in België wonen. De NHRPH bracht daar toen een advies over uit.

De Staatssecretaris vroeg de NHRPH om een advies uit te brengen over het pilootproject dat de op vrijwillige basis georganiseerde verhuurdienst van de ALS Liga omvormt tot een gestructureerd systeem voor de verhuur van technische hulpmiddelen ten behoeve van ALS-patiënten van alle leeftijden die in België wonen, gefinancierd door de overheid. Op 17/09/2012 kwam het RIZIV het concrete project voorstellen. De leden konden vragen stellen. Aan de hand daarvan werd het advies 2012/15 opgesteld.

Zoals reeds opgemerkt in zijn advies van 2010 (2010/21) herhaalde de NHRPH dat elk project dat ertoe leidt de betrokkenen sneller over het juiste hulpmiddel te laten beschikken, moet uitgevoerd worden.

De NHRPH pleitte er opnieuw zeer sterk voor de doelgroep van dit project, en van het op te zetten systeem, niet te beperken tot patiënten met ALS. Amyotrofe laterale sclerose (ALS) is niet de enige aandoening die aanleiding geeft tot een snelle verslechtering van de gezondheidstoestand. Ook andere ziektes en handicaps kunnen snel evolueren, zoals sommige MS-aandoeningen, bepaalde kankers, ...

De NHRPH drong er sterk op aan dat vertegenwoordigers van personen met een handicap bij het project zouden betrokken worden, zoals de NHRPH, en niet alleen de specifieke belangengroepen die er rechtstreeks kunnen van genieten.

De leden van de NHRPH stoorden zich aan het definitieve karakter van de keuze van de gebruiker tussen het traditionele en het rentingsysteem. Zullen de betrokkenen wel over voldoende informatie beschikken om een goed onderbouwde keuze te kunnen maken, vooral omdat dit allemaal binnen een kort tijdsbestek moet gebeuren?

³ Zie jaarverslag 2009-2010

Het oprichten van mobiele adviesteams, die veel dichterbij de betrokkenen zullen staan, is een positieve evolutie. Deze teams zouden samenwerken met de Neuromusculaire Referentiecentra (NMRC's).

De NHRPH besloot dat indien al de opmerkingen uit zijn advies in acht worden genomen de NHRPH achter het project kan staan. De NHRPH stuurde brieven in die zin aan de bevoegde Minister en blijft dit dossier volgen⁴.

3. Medische handelingen

De FOD Volksgezondheid werkt aan een wettelijk kader voor de uitvoering van medische handelingen. Zorgbehoevende personen hebben vaak assistentie nodig bij dagdagelijkse handelingen. Een aantal van die handelingen zou enkel door verplegend personeel mogen worden gesteld, en niet bijvoorbeeld mantelzorgers, opvoedkundigen, enz. Dat is niet zonder belang op het vlak van aansprakelijkheid. De FOD bereidt een lijst voor van wat verstaan wordt onder medische handelingen. Op de plenaire vergadering van 17/12/2012 stelde de FOD zijn plannen voor. Er was ruimte voor vragen, suggesties en opmerkingen.

De NHRPH heeft haar bedenkingen bij de lijst die als te strikt wordt ervaren. Organisatoren van vakanties voor mensen met een handicap kunnen daardoor in de problemen komen. Ook voor het onderwijs is dit een probleem, want professionele medische assistentie is niet altijd haalbaar. Is het assisteren van iemand met slikproblemen dan verboden voor vrijwilligers? Mag medicatie nog worden toegediend? Kan de persoon met een handicap niet beter zelf beslissen wie hem bijstaat? Moet er geen onderscheid worden gemaakt tussen chronische en acute situaties? Kan er niet in een opleiding worden voorzien die ook niet-verpleegkundigen de mogelijkheid geeft om elementaire medische handelingen te stellen?

Dit dossier zal verder worden opgevolgd.

⁴ Minister Onkelinx heeft op 08/02/2013 geantwoord op de brieven van de NHRPH. Daarover meer in het jaarverslag van 2013.

4. Mobiliteitshulpmiddelen

Ter gelegenheid van de begrotingscontrole van maart 2012 werd afgesproken een besparing van 970 miljoen euro op jaarbasis (323 miljoen euro in 2012) te realiseren in de sector van de mobiliteitshulpmiddelen. Twee voorstellen werden voorgelegd.

In zijn advies 2012/12, uitgebracht op de plenaire vergadering van 18/06/2012, zei de NHRPH dat het niet aan te bevelen is dat er nog wijzigingen aangebracht worden aan de nomenclatuur. Het gaat om materies waarover een politiek akkoord bestaat dat inhoudt dat ze overgedragen worden aan de Gemeenschappen en de Gewesten. Het voorstel vervat in de beide nota's kan die overdracht in belangrijke mate beïnvloeden.

Bovendien worden door deze voorstellen de zwakste personen van de samenleving getroffen.

3. Toegankelijkheid

1. Winkels

Comeos vertegenwoordigt de Belgische handel en diensten. Sinds de kennismakingsvergadering van 03/05/2011 zijn er geregeld contacten met Comeos over de toegankelijkheid van handelszaken.

Dat gaat in de eerste plaats over de toegankelijkheid van winkels (deuren, draaipoortjes, hellende vlakken, ...), maar ook over producttoegankelijkheid (info in braille, bereikbaarheid vanuit de rolstoel, assistentie, ...).

Er bestaan natuurlijk regionale voorschriften, maar die zijn beperkt en blijven vaak dode letter, ook door gebrek aan controle. Nochtans volstaan heel vaak kleine aanpassingen om op dat vlak al een grote verbetering te realiseren. Uiteindelijk kunnen beide partijen hier voordeel uit halen: de winkelier vergroot zijn klantenpotentieel, de klant met een handicap kan uitgebreider en rustiger gaan winkelen.

Het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding geeft trouwens een handige brochure uit voor handelaren die hun zaak toegankelijker willen maken.

2. Liften

Het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding heeft de NHRPH op de hoogte gebracht van zijn nieuwe aanbeveling, "Aanbeveling met betrekking tot het aanpassen van het Koninklijk Besluit van 9 maart 2003 betreffende de beveiliging van liften, teneinde de toegankelijkheid van liften voor personen met een handicap te waarborgen".

Het Centrum wees op de noodzaak het bedoelde probleem ter kennis te brengen van de personen met een handicap die in eerste instantie met deze situatie geconfronteerd zijn of dreigen geconfronteerd te worden.

Kern van de zaak is dat in een aantal situaties rolstoelgebruikers geen toegang meer hebben tot hun woning nadat de liften in het appartementsgebouw waarvan deze woning deel uitmaakt, werden aangepast aan de wetgeving, meer in het bijzonder het KB van 9 maart 2003 betreffende de beveiliging van liften.

Met zijn advies 2011/05 wou NHRPH uitdrukkelijk de aanbeveling van het Centrum met betrekking tot de beveiliging van liften ondersteunen.

Technische wijzigingen in het kader van veiligheid mogen niet van die aard zijn dat zij de mobiliteit van personen aan banden leggen. In dat geval moet gezocht worden naar redelijke aanpassingen.

Om te bepalen wat deze redelijke aanpassingen kunnen inhouden vroeg de NHRPH contact op te nemen met de 2 koepelorganisaties, het toenmalige Toegankelijkheidsoverleg Vlaanderen dat kon doorverwijzen naar een toegankelijkheidsbureau, en CAWAB.

3. Noodnummer – sms

Op de plenaire vergadering van 19/12/2011 herhaalde de NHRPH de wens dat de operatoren een sms-dienst moeten voorzien met een noodnummer. Dat is in het bijzonder van belang voor mensen met een zware spraakstoornis of een auditieve handicap, aangezien een telefonische oproep moeilijk of onmogelijk is.

Het probleem is dat het gekende noodnummer in geval van een ramp meteen onbereikbaar wordt. Er wordt onderzocht of er een oplossing voor doven en slechthorenden kan voorzien worden.

Er zijn vruchtbare contacten met de sector van de providers en met de wetgever. De sector werkt aan oplossingen, zowel qua dienstverlening als productaanbod. De technologie laat steeds meer toe: lokalisatie, videoboodschappen, enz.

De nieuwe Telecomwet eist ook dat dienstverlening en productaanbod toegankelijker worden. De wet van 10/07/2012 houdende diverse bepalingen inzake elektronische communicatie, ook wet Telecom genoemd, is de omzetting van Richtlijn 2009/136/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 tot wijziging van Richtlijn 2002/22/EG inzake de universele dienst en gebruikersrechten met betrekking tot elektronische communicatienetwerken in Belgisch recht. Die wet stelt onder meer het volgende:

Art. 87. In titel IV, hoofdstuk III, afdeling 1 van dezelfde wet wordt een onderafdeling 5 ingevoegd die artikel 121/4 bevat, luidende :

" Onderafdeling 5. Maatregelen voor eindgebruikers met een handicap.

Art. 121/4. § 1. Het Instituut kan maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat eindgebruikers met een handicap :

1° een toegang kunnen hebben tot openbare elektronische-communicatiediensten die gelijkwaardig zijn aan die van de meerderheid van de eindgebruikers, dit wil zeggen aangepast aan hun handicap;

2° profiteren van de keuze tussen operatoren en diensten die ter beschikking staan van de meerderheid van de eindgebruikers.

§ 2. Het Instituut neemt alle nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de toegang voor eindgebruikers met een handicap tot nooddiensten gelijkwaardig is aan die van andere eindgebruikers dankzij aan hun handicap aangepaste technische middelen. "

De NHRPH blijft dit dossier volgen.

4. Verkiezingen

De gemeenteraadsverkiezingen van 2012 kwamen aan bod tijdens de opstartvergadering van de interne werkgroep Toegankelijkheid en mobiliteit. Volgende thema's passeerden de revue: omzendbrieven met toegankelijkheidsaanbevelingen voor gemeentes, elektronisch stemmen versus op papier, rekening houden met mensen met een intellectuele beperking, oefensessies, aangepaste hokjes, ...).

Aangezien dat geen federale bevoegdheid is, kon de NHRPH geen advies uitbrengen. De NHRPH heeft wel contact opgenomen met de adviesorganen op gewestelijk niveau en voor Vlaanderen aan de Minister-president en de Minister voor Gelijke kansen.

5. Verzekeringen

De wet van 21 januari 2010 tot wijziging van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst wat de schuldsaldoverzekeringen voor personen met een verhoogd gezondheidsrisico betreft (BS: 03/02/2010) is een stap in de goede richting voor PMH en chronisch zieken, een groep van mensen die niet gemakkelijk een betaalbare verzekering krijgt. Test-Aankoop kwam de nieuwe wet – en de gevolgen voor PMH – voorstellen op de plenaire vergadering van 13/12/2010. De NHRPH was in het algemeen positief over de nieuwe wet. De wet geeft de personen met een handicap hoop op een verbetering van hun situatie.

De NHRPH betreurde dan ook sterk de acties van de verzekeringsmaatschappijen tegen deze wetgeving. De NHRPH heeft er dan ook bij mevrouw Onkelinckx, Vice-premier en Minister van Sociale zaken, en bij de heer Reynders, Vice-premier en Minister van Financiën, op aangedrongen dat de wet snel van kracht⁵ wordt.

⁵ De wet is in gewijzigde vorm aangenomen als de wet van 4 april 2014 – Wet betreffende de verzekeringen, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 30 april 2014.

4. Mobiliteit

1. *Autoverkeer*

1. De parkeerkaart voor personen met een handicap

De speciale parkeerkaart voor personen met een handicap betekent een grote vrijheid voor de houders ervan, zeker nu hoe langer hoe meer blijkt dat het aantal parkeerplaatsen in België ontoereikend is, vooral in de steden. Als de voorbehouden parkeerplaatsen dan gebruikt worden door mensen die er geen recht op hebben, vallen de personen met een handicap uit de boot. Parkings belanden ook steeds vaker in privébeheer, wat de controle op een juist gebruik bemoeilijkt.

Gezien het grote belang van de speciale parkeerkaart voor de PMH buigt de NHRPH zich al jaren over de parkeerkaarten, met aandacht voor aspecten als geldigheidsduur, correct gebruik, controle, internationale geldigheid, discriminatie, enz.

Zo is het niet evident om aan te tonen dat de kaart gebruikt wordt voor het vervoer van de persoon met een handicap zelf. De politie kan moeilijk bij elke auto die met kaart geparkeerd staat op een parkeerplaats voor personen met een handicap gaan wachten tot die persoon terugkomt om te zien of het om de houder van de kaart zelf gaat.

Een parkeerkaart van onbepaalde duur is gemakkelijk voor de persoon met een handicap, want die hoeft niet te wachten op een nieuwe kaart. Zo een kaart houdt dan weer het risico in dat die ook nog na het overlijden van de houder wordt gebruikt door familieleden die graag vlot parkeren.

In een brief van 23/02/2011 aan de vaste Commissie van de lokale politie vroeg de NHRPH om meer controles uit te voeren op het gebruik van de speciale parkeerkaart, daarbij verwijzend naar het goede praktijkvoorbeeld van de politie van het arrondissement Arlon. Aan de hand van een lijst van niet-teruggezonden parkeerkaarten van overleden titularissen, verkregen bij de DG Personen met een handicap, vroeg de politie van dat arrondissement de nabestaanden om de kaart terug te bezorgen aan de DG. Via een persconferentie werd het publiek verder op de hoogte gebracht van het probleem en van de sancties in geval van misbruik. Daarna volgde daadwerkelijke politiecontrole, waarbij de overtreders onmiddellijk werden doorverwezen naar de Politierechtbank. Ook hiervoor werd de lijst van de DG gebruikt.

2. Gratis parkeren

De parkeerkaart voor personen met een handicap laat deze personen in België toe te parkeren op de voorbehouden plaatsen, aangeduid met het rolstoelsymbool. Met deze kaart kunnen die personen ook zolang parkeren als ze dit zelf wenselijk achten op plaatsen waar parkeren in de tijd beperkt is.

Het feit dat een plaats voorbehouden is, betekent echter niet dat deze ook gratis is: personen met een handicap met een parkeerkaart zijn niet automatisch vrijgesteld van het parkeergeld. Hoewel in veel gemeenten gratis met een parkeerkaart voor personen met een handicap kan geparkeerd worden op plaatsen waar parkeermeters zijn opgesteld, heffen talrijke gemeenten, niet zelden in toeristische omgevingen, toch een parkeertaks. Gelet op de gemeentelijke autonomie is de gemeenteraad hiertoe ten volle bevoegd.

Een groot probleem voor de persoon met een handicap is te weten of en waar er parkeergeld moet betaald worden. De Directie-generaal Personen met een handicap publiceert op haar website een lijst van gemeenten met vermelding van de heersende reglementering. Uiteraard blijft die lijst steeds vatbaar voor wijziging. Bovendien kan, zeker van een niet-inwoner van de gemeente, niet verwacht worden dat hij/zij op de hoogte is van alle gemeentelijke reglementen. Blijkbaar is het ook niet de gewoonte van de gemeentes om daar informatie over te verspreiden. Parkeerterreinen kunnen ook in concessie gegeven zijn aan een privépersoon, en dan is een retributie verschuldigd.

Het feit dat deze regeling dus verschilt van gemeente tot gemeente schiept juridische onzekerheid. Personen kunnen beboet worden voor overtredingen die ze zonder het te weten hebben begaan. Een voorbeeld van een goedbedoelde, maar problematische maatregel stelde de NHRPH vast in Charleroi. De *Régie Communale Autonome* (RCA) van Charleroi bracht zelf een lokale parkeerkaart voor PMH uit waarmee PMH gratis kunnen parkeren op de parkings die in beheer zijn van de RAC. Jammer genoeg hebben PMH van buiten de stad en buitenlanders met een handicap die kaart niet. Veel beter is het om de bestaande parkeerkaart hiervoor te gebruiken. Op 14/06/2011 schreef de NHRPH een brief in die zin. In een brief van 24 juni 2011 liet de gemeentelijke overheid weten dat een wijziging van het gemeentereglement onderzocht werd, maar bij het verschijnen van dit jaarverslag was dat nog niet gebeurd.

De NHRPH heeft al meermaals met de bevoegde instanties over het probleem van de verschillen tussen gemeentes gedebatteerd. Een oplossing lijkt alleen te vinden in het veralgemeend doorvoeren van een vrijstelling van het betalen van parkeergeld voor alle houders van een parkeerkaart voor personen met een handicap. Dergelijke maatregel kan

volgens de NHRPH alleen doorgevoerd worden via een aanpassing van de wegcode.

3. Nieuwe nummerplaat

Sinds 16 november 2011 moet bij het in het verkeer brengen van een nieuw voertuig in België de eigenaar een nieuwe Europese kentekenplaat aanvragen.

Veel PMH zijn in het bezit van een rijbewijs waarop de kentekenplaat uitdrukkelijk staat vermeld. Bij elke wijziging van kentekenplaat moet dan ook het rijbewijs worden aangepast.

Vooraf moet het Belgisch Instituut voor de verkeersveiligheid (CARA) aan het gemeentebestuur de rijgeschiktheidsattesten bezorgen op basis van een medisch en psychologisch verslag. Voor vele dossiers beschikt het CARA niet meer over voldoende gegevens en moet de persoon terug worden opgeroepen voor een nieuw geschiktheidsattest. Het gevolg daarvan is dat er voor bepaalde personen thans wachttermijnen zijn van meer dan zes maanden voor het vernieuwen van een rijbewijs.

Bovendien blijkt dat de formulieren voor de aanvraag van een nieuwe kentekenplaat niet meer voorzien in de mogelijkheid voor personen met een handicap om vrijstelling te vragen van de betaling van de inschrijvingstaks.

Voor talrijke personen met een handicap is de wagen het enige mogelijke verplaatsingsmiddel.

Het advies 2011/01 van de NHRPH luidde dan ook dat er dringend een oplossing moest komen die verplaatsingen met de wagen toelaat tijdens de wachtperiode voor de vernieuwing van het rijbewijs.

Bovendien moeten personen met een handicap de mogelijkheid blijven hebben om vrijstelling te vragen van de betaling van de inschrijvingstaks.

Verder was er ook een voorstel van het Kabinet-Wathelet. Dat voorstel hield in dat personen met een handicap een vaste nummerplaat zouden krijgen, waarbij zij ook zoals de beroepscategorieën een vast cijfer/een neutrale letter zouden toegewezen krijgen. Het inruilen van rijplaten zou niet meer noodzakelijk zijn.

De leden van de NHRPH waren van oordeel dat dit voorstel niet veel problemen oplost en dat het gevaar voor stigmatisering reëel is. Personen met een handicap moeten nog altijd naar Cara; het voorstel biedt dus geen oplossing voor de parkeerkaart en ook niet als btw-vrijstelling wordt

aangevraagd. Bovendien zal iedereen na verloop van tijd weten wat dat bepaald nummer betekent. Met de mogelijkheden die ICT thans biedt moet het kunnen dat de voorgestelde werkwijze op een andere en onzichtbare manier wordt doorgevoerd. De NHRPH bracht het Kabinet via een schrijven op de hoogte van zijn visie.

4. Wegcode

In de zomer van 2011 wou de heer Etienne Schoupe, Staatssecretaris van Mobiliteit de wegcode op een aantal vlakken hervormen. Volgende thema's stonden op de lijst:

- het elektronisch rijbewijs
- een omzendbrief over de vrijstelling van het dragen van de gordel
- het vervoeren van rolstoelen in de wagen
- de werking van CARA

De NHRPH wou meedenken over de initiatieven. Jammer genoeg werd de NHRPH – ondanks uitdrukkelijk wederzijds engagement vooraf en meerdere herinneringsbrieven - onvoldoende betrokken, zodat die geen advies ten gronde (advies 2011/15) kon uitbrengen.

2. *Treinverkeer*

1. Algemeen

Een toegankelijk openbaar vervoer – en met name een toegankelijk treinverkeer - is voor personen met een handicap erg belangrijk, zeker voor hen die zich moeilijk op eigen krachten kunnen verplaatsen. In België is het spoorverkeer in handen van de NMBS-groep.

De NMBS-groep bestond in de periode 2011-2012 nog uit 3 maatschappijen met afgebakende en doelgerichte bevoegdheden op het vlak van de toegankelijkheid voor personen met een beperkte mobiliteit: iInfrabel, de NMBS-holding Patrimonium en de spoorwegoperator NMBS.

In de toenmalige beheersovereenkomst tussen de Staat en de maatschappijen Holding Patrimonium en Infrabel wordt voorzien dat de NHRPH de enige gesprekspartner is voor de toegankelijkheid voor personen met een handicap.

Daarom bestaat er een werkgroep NMBS waarin zowel de NHRPH en de betrokken afdelingen van de NMBS-groep vertegenwoordigd zijn. Deze werkgroep, bestaande uit de ontwerpers van stations en perrons van de

maatschappij Infrabel en van de Holding Patrimonium en leden van de NHRPH, de heren Joke Rombauts, Harry Geyskens, Pierre Gyselinck, Helmut Heinen en Stefaan Singelee, houdt zich voornamelijk bezig met het evalueren van de plannen van stations die aangepast worden.

Het referentiewerk hierbij is Revalor, een lijvig document met de principes en technische vereisten voor de toegankelijkheid van treinen, stations en omgeving en alle informatie hieromtrent, opgesteld door Infrabel, in samenwerking met de werkgroep NMBS. Dat hulpmiddel is helder, goed gestructureerd en dynamisch. Ook de technische nieuwigheden en de behoeften van de personen met een handicap zijn erin geïntegreerd. Dit hulpmiddel biedt het grote voordeel dat het een zekere en betrouwbare documentatiebank wordt voor promotoren en ondernemers. Dit werk wordt nog steeds aangevuld wanneer nieuwe situaties zich voordoen.

De twee betrokken maatschappijen hebben dus een referentiewerk, maar vragen het advies wanneer een bepaalde situatie deels of tijdelijk buiten de Revalor-norm valt, wat te wijten kan zijn aan de beperkingen van de omgeving of de aansluiting op gebieden die onder een ander bestuur vallen. De NHRPH kan dan oordelen of de uitzondering aanvaardbaar is. Soms wordt er gevraagd om een alternatief te bedenken.

De NHRPH brengt altijd een algemeen toegankelijkheidsadvies uit, met aandacht voor alle handicaps, zowel lichamelijk als mentaal. De NHRPH ijvert voor een totale toegankelijkheid voor iedereen, ongeacht de handicap, van welke aard die ook is. Wel dringt de NHRPH er steeds op aan om contact op te nemen met de technische structuren inzake toegankelijkheid voor een technische analyse.

2. Stations en haltes

Bij de werkzaamheden aan stations deden zich ook een paar situaties voor die niet volledig in overeenstemming waren met Revalor, vaak om technische redenen (te weinig ruimte voor de voorzieningen, beschermd patrimonium, betrokkenheid van andere spelers, ...). Samen met de NHRPH zocht Infrabel naar de best mogelijke oplossing die de grootst mogelijke toegankelijkheid garandeert voor zo veel mogelijk mensen. Daar wordt dan ook een advies voor opgesteld⁶.

⁶ Voorbeelden: adviezen 2011-15, 2011-16, 2011-17, 2012-07, 2012-15, 2012-16, 2012-17, 2012-18 en 2012-20.

3. Beheerscontracten

De structuur van het Belgische spoorvervoer zal in de nabije toekomst weer veranderen. Op dat moment worden ook de nieuwe beheerscontracten vastgelegd die het spoorverkeer mee gaan bepalen voor de volgende jaren.

Vanuit de FOD Mobiliteit & vervoer kwam het initiatief om samen met andere vertegenwoordigende organen van de gemeenschappen en gewesten de vorige beheerscontracten door te nemen en aanbevelingen te doen voor de nieuwe. De FOD Mobiliteit en Toegankelijkheid kan inspiratie vinden in dat document wanneer de onderhandelingen beginnen.

Aangezien de toegankelijkheid van treinen, stations, perrons, stationsomgevingen en de mobiliteit van PMH zelf op het spel staat, vond de NHRPH het dan ook belangrijk om betrokken te zijn bij het onderhandelen van de nieuwe beheerscontracten. Op 25/09/2012 was de eerste vergadering, een brainstorm.

Het beheerscontract 2008-2012 van de NMBS wees de NHRPH aan als exclusieve gesprekspartner voor het overleg met de verschillende organisaties en verenigingen die zich bezig houden met de problematiek van de mindervalide reizigers (art. 46 van het beheerscontract 2008-2012). De NHRPH heeft ook meegewerkt aan het instrument "Revalor". Daarom schoof de NHRPH 2 concrete prioriteiten naar voren:

1) Het opvolgen van adviezen die de NHRPH aflevert in de werkgroep NMBS: de NHRPH wil systematisch op de hoogte worden gehouden van de opvolging van zijn adviezen. Ook in geval van niet-opvolging wil de NHRPH daar de reden of motivatie van kennen. Daarover zou een convenant kunnen afgesloten worden met de technische toegankelijkheidsbureaus. Die werken een voorstel uit, de NHRPH geeft daar een principiële advies over en de NMBS zorgt voor de nodige middelen. Ook Revalor is aan herziening toe.

2) De 24-uurregeling: dit is een discriminatie, gelet op het lineaire karakter ervan. Daarover zo dadelijk meer.

De NHRPH beroept zich hier op zijn standpuntennota over toegankelijkheid en het VN-Verdrag. In januari en december 2012 werden brieven in die zin geschreven aan de heren Paul Magnette, Minister van Overheidsbedrijven, Melchior Wathelet, Staatssecretaris voor Mobiliteit, en Philippe Courard, Staatssecretaris voor Personen met een handicap. Bij de bekrachtiging van de nieuwe structuur van de vroegere NMBS (voorjaar 2014) zal blijken in welke mate er met de voorstellen van de NHRPH rekening is gehouden.

4. 24-urenregel

Wat de NHRPH al jaren een doorn in het oog is, is de 24-urenregel. Om optimaal te kunnen genieten van assistentie in het station, moet de persoon met een handicap die minstens 24 uur op voorhand aanvragen. Bij laattijdige aanvraag of afwezigheid van aanvraag, kan die service niet gegarandeerd worden. Hoe die service dan wel ingevuld wordt hangt af van de omstandigheden en de goodwill van het personeel.

Ook in het vorige jaarverslag kwam dit thema al aan bod. Denk maar aan de 24u-actie in het Centraal station van Brussel, in samenwerking met het CGKRB, op 3 december 2010, de jaarlijkse internationale dag van de personen met een handicap.

De NHRPH is niet blind voor de organisatorische kant van de zaak, maar het blijft een feit dat die regel personen met een handicap hindert in hun bewegingsvrijheid en bij het uitoefenen van hun job. De NHRPH blijft er voor ijveren dat die regel wordt afgevoerd of op zijn minst bijgesteld. Mits vorming van het personeel en permanente aanspreekpunten moet het mogelijk zijn om personen met een handicap quasi onmiddellijk bij te staan in stations en op de trein.

5. Trappenklimmer

In het beheerscontract 2008-2012 van Infrabel, art. 42, is het voorzien om 100 stations tegen 2028 integraal toegankelijk te maken (100 stations zodat een netwerk ontstaat van toegankelijke stations binnen een straal van 15 km). Het langetermijndoel is de optimale toegankelijkheid van de stations waarbij personen met een beperkte mobiliteit geen assistentie meer nodig hebben. In afwachting daarvan wou NMBS Mobility trappenklimmers inzetten in onvoldoende toegankelijke stations. Die maken het mogelijk om met begeleiding een rolstoel de trap op en af te voeren.

In een advies van 21/04/2009 – zie ook jaarverslag 2009-2010 - bracht de NHRPH een negatief advies uit over de aankoop van trappenklimmers. De belangrijkste reden daarvoor was dat de afmetingen en het laadvermogen van de trappenklimmer niet alle types van rolstoelen toelaten. Vooral de grotere en zwaardere modellen, zoals de elektrische rolstoelen, vielen daarbij uit de boot, wat een discriminatie inhield. Vaak zijn het immers de personen met een zware handicap die een elektrische rolstoel nodig hebben. Ook voelen sommige personen zich oncomfortabel op een trappenklimmer.

NMBS Mobility vroeg de NHRPH de toestemming om die trappenklimmers toch te mogen inzetten in onvoldoende toegankelijke stations. NMBS

Mobility overweegt ook te investeren in technische toevoegingen aan de trappenklimmers die het vervoer van grotere en zwaardere rolstoelen moeten mogelijk maken in overleg met de producent.

De NHRPH wijst erop dat toegankelijkheid van alle stations het einddoel is en moet blijven.

Hoewel trappenklimmers maar een voorlopige en gedeeltelijke oplossing zijn, heeft het geen zin om de aangekochte toestellen niet te gebruiken waar en wanneer dat mogelijk is. Waar ze inzetbaar zijn, kunnen ze hun nut bewijzen.

De NHRPH gaf een positief advies onder de volgende voorwaarden:

- Vanzelfsprekend moet de veiligheid van de vervoerde persoon met een handicap gegarandeerd zijn.
- De eventuele aankoop van bijkomende trappenklimmers en investeringen en aanpassingen om die beter inzetbaar te maken mogen in geen geval en op geen enkele wijze een vertraging van het toegankelijk maken van de stations voor personen met een handicap betekenen. Aan de budgetten voor het toegankelijk maken van de stations mag dus niet worden geraakt.
- Wanneer een persoon niet kan of wil worden geholpen met de trappenklimmer, moet er een andere oplossing worden gezocht.

6. Rondetafel

Op 24/10/2011 organiseerde de NMBS een rondetafel met andere leveranciers van openbaar vervoer en betrokken belangengroepen. Die rondetafel was al enkele keren uitgesteld geweest, o.a. naar aanleiding van het ongeval in Buizingen. De NHRPH was ook uitgenodigd. De NHRPH waardeert het feit dat hij als een volwaardige gesprekspartner wordt aanzien. De NHRPH had er ook al op aangedrongen die – aangekondigde - rondetafel ook echt te laten plaatsvinden (advies 2011/03).

De sessie van 24/10/2011 was informatief: de huidige situatie werd toegelicht, net als de plannen voor de toekomst. Jammer genoeg kon de rondetafel bezwaarlijk vruchtbaar worden genoemd. Ondanks aandringen van de NHRPH en het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding is de NMBS geen enkel engagement aangegaan i.v.m. de 24u-regeling.

3. Luchtvaart

In de loop van 2011-2012 nam de NHRPH actief deel aan de werkzaamheden van de werkgroep "Personen met beperkte mobiliteit" (PBM), georganiseerd door BIA (Brussels International Airport), het vennootschap dat de luchthaven van Brussel beheert.

In het algemeen verliep de samenwerking binnen de werkgroep positief. Er werd rekening gehouden met de standpunten van de vertegenwoordigers van de NHRPH.

Een nieuwe procedure (2011) voorziet dat Axxicom de elektrische rolstoel en de reiziger tot aan het vliegtuig brengt. De elektrische rolstoel wordt dan ingeladen via de *highloader*. In 2012 komt er een tweede highloader bij.

De luchthavens doen soms moeilijk in geval van een zware rolstoel (bijv. 190 kg of meer). Het gaat hier dan bijna altijd over elektrische rolstoelen.

De leden kunnen dit niet aanvaarden. Voor hen is een rolstoel geen bagage, maar een noodzakelijk hulpmiddel. De NHRPH wil weten wat er in de praktijk gebeurt met een zware rolstoel: weigering, meerprijs, langere wachttijd? Het is vooral de grootte die problemen kan geven (vliegtuigen, taxi, ...). Sommige grotere modellen kunnen wel deels gedemonteerd worden voor vervoer.

Er bestaan ISO-normen voor rolstoelen, maar die waren nooit de hoofdbekommernis van vliegtuigbouwers. Daarom zou het interessant zijn om de - internationale! - producenten te betrekken bij de onderhandelingen. Daarbij moet wel gewezen worden op de lange levensduur van vliegtuigen. Oudere modellen met onaangepaste deuren zullen nog wel een tijd meegaan. Ook in die gevallen is een werkbare oplossing nodig.

Er is ook de procedure Wheelchair R, een beperking voor reizigers die geen lange afstanden kunnen lopen en die enkel geldt in Amsterdam en Brussel. De reizigers in kwestie mogen met de rolstoel tot aan de gate, maar niet tot aan het vliegtuig. De NHRPH moet erop aandringen de procedure aan te passen bij het bepalen van de nieuwe tender. De NHRPH heeft een advies uitgebracht over deze procedure (2012/04).

5. Juridische bescherming

1. Onbekwaamheidsstatuten

In een uitgebreid advies van eind 2008 (2008/21) had de NHRPH in 15 punten uiteengezet hoe het wetsvoorstel inzake de onbekwaamheidsstatuten niet in overeenstemming was met het VN-verdrag over de rechten van de personen met een handicap. Ook andere vertegenwoordigende organisaties en instellingen lieten weten er niet mee akkoord te gaan. De verantwoordelijke volksvertegenwoordiger, de heer Luc Goutry, beloofde zijn werkstuk te herzien. Ondertussen dienden andere parlementsleden van uiteenlopende politieke strekkingen ook een aantal voorstellen in. Dat wijst erop dat het denken over de 'bekwaamheid' van zieken en personen met een handicap evolueert en rijpt.

Op de plenaire van 21/02/2011 vernam de NHRPH dat een voorstel over de onbekwaamheidsstatuten in de Kamercommissie Justitie in behandeling was en dat de NHRPH net als andere spelers uit het middenveld om advies waren gevraagd. Het advies moest al de volgende week klaar zijn. Aangezien het om twee lijvige documenten ging kon de NHRPH op korte termijn enkel naar het advies verwijzen naar aanleiding van het voorstel van de heer Goutry (2008/21). Toch kon al worden vastgesteld dat er inderdaad al op veel vlakken rekening was gehouden met dit advies.

Op de plenaire van 18/04/2011 kwam volksvertegenwoordiger Raf Terwingen zijn wetsvoorstel, een bewerkte versie van het voorstel-Goutry, voorstellen.

Inhoudelijk zijn er volgens de heer Terwingen twee belangrijke punten:

- Het principe van de subsidiariteit: iedere persoon waarvoor een beslissing moet worden genomen moet dat zoveel mogelijk zelf doen volgens zijn bekwaamheden;
- Het principe van flexibiliteit: grotere terbeschikkingstelling van de vrederechters die de wetgeving creatief moeten kunnen toepassen.

De leden hadden de mogelijkheid om vragen te stellen en opmerkingen te formuleren, wat ze zeker deden. De algemene teneur was dat dit advies een stap voorwaarts kon zijn, een kans om de wet aan te passen aan de nieuwe inzichten, zoals de waardigheid van de PMH. Ook de rol van de bewindvoerder en de vrederechter moet worden herzien. De neerslag hiervan is te lezen in advies 2011/06.

Na een aantal hoorzittingen en het advies van de Raad van State werd het voorstel grondig herschreven. Sinds begin 2012 werd het werk in de Commissie Justitie voortgezet. Op de plenaire van 26/11/2012 kwam de heer Wuyts, een vertegenwoordiger van de Kamer en partijgenoot van de

heer Terwingen, het nieuwe voorstel, wetsontwerp DOC 53K1009/013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid, toelichten.

De NHRPH heeft aan de heer Wuyts o.a. volgende vragen voorgelegd:

- welke wijzigingen heeft het ontwerp nog ondergaan sinds het advies van de NHRPH?
- aan welke opmerkingen van de NHRPH is tegemoetgekomen, waarom?
- aan welke opmerkingen werd geen gevolg gegeven en waarom?
- hoe worden de beschikkingen van de wet, in het bijzonder bijvoorbeeld wat betreft de middelen die ter beschikking zullen moeten gesteld worden van de vrederechters om hun toe te laten hun opdrachten na te komen, concreet uitgevoerd?

Er waren nog veel opmerkingen en vragen, maar de leden noteerden dat bij de opstelling van het wetsontwerp in het algemeen rekening is gehouden met de beginselen die aan de grondslag liggen van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Op 7/12/2012 stuurde de NHRPH een brief aan mevrouw Turtelboom, Minister van Justitie, met volgende aandachtspunten en aanbevelingen:

- Een noodzakelijke voorwaarde voor een correcte uitvoering van de wet zal een personeelsversterking en een organisatorische omkadering zijn bij de vrederechters. De vrederechters zullen de opdracht die zij in dergelijke aangelegenheden hebben op een totaal andere wijze moeten gaan uitvoeren.
- De leden van de NHRPH zullen blijven ijveren voor de vaststelling van een maximum aantal dossiers per voorlopige bewindvoerder. Zij zijn er immers van overtuigd dat dit de kwaliteit van de uitoefening van de bewindvoering ten goede zal komen, en vooral dat de persoon met een handicap en zijn familie recht hebben op een goede dienstverlening.
- Ten slotte wensten zij uitdrukkelijk te stellen in hun rol als adviesorgaan betrokken te willen worden bij de uitvoering van de wet.

De wet wordt van kracht op 01/09/2014, maar voorlopig zijn de nodige uitvoeringsbesluiten nog niet genomen.

2. Internering

In het voorjaar van 2011 werd de NHRPH gevraagd een advies uit te brengen over de problematiek van geïnterneerde PMH in de gevangenis in het kader van maatschappelijke bescherming.

In zijn Memorandum aan de nieuwe regering van 19/05/2011 sprak de NHRPH zich al uit over geïnterneerde PMH. De NHRPH is voorstander van een globaal statuut, en dit met respect voor de rechtsbekwaamheid van de persoon met een handicap. Het is van primordiaal belang dat de NHRPH structureel bij dat proces betrokken wordt.

De NHRPH heeft verder contact opgenomen met Meester Réginald de Béco, voorzitter van de Commissie Gevangenen van de Liga van de Rechten van de Mens. Hij had voordien in publicaties al een aantal tekortkomingen aangeklaagd van de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis. Hij was te gast op de plenaire vergadering van 19/09/2011, waar hij ervaringen deelde van zijn veelvuldige bezoeken aan gevangenen.

Internationale organen hameren er al tientallen jaren op: personen met een geestesstoornis – we gebruiken hier de wettelijke term – hebben bijzondere verzorging nodig en horen niet thuis in een gevangenis, ook niet als ze een gevaar zijn voor anderen en zichzelf. België heeft trouwens al veroordelingen opgelopen, zoals in de zaak Aerts/België van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van 30 juli 1998.

Ook al is het gevangenispersoneel vaak van goede wil, het heeft zelden of nooit de juiste opleiding genoten voor de opvang van personen met een geestesstoornis (PG).

Bovendien verklaarde het Hof van Cassatie al op 25 maart 1956 dat PG niet schuldig zijn en dat hun internering evenmin een straf is. Zij horen thuis in een aangepaste instelling, niet in de gevangenis. De regeling voor internering in de nieuwe wet is een doorslagje van de wet op de strafuitvoering, wat voor hallucinante en pijnlijk vernederende situaties zorgt.

De NHRPH heeft zich ook nog tijdens de plenaire van 17/10/2011 over de materie gebogen, wat resulteerde in advies 2011/19. De NHRPH vraagt daarin o.a. de inwerkingtreding van de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis en van de wet van 26 april 2007 betreffende de terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank, respectievelijk vastgelegd op 1 januari en 1 februari 2012, en vraagt om deze uit te stellen, met in tussentijd een actieve administratieve voorbereiding waarbij de personen met een

handicap zelf en de verenigingen die hen vertegenwoordigen worden betrokken.

Verder verwijst de NHRPH naar een aantal eisen van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding en van een aantal verenigingen van personen met een handicap. De eisen hebben vooral als doel de rechten, waardigheid, maar ook de goederen van de PG te vrijwaren, zijn analyse en behandeling te professionaliseren en de levensomstandigheden van de geïnterneerden te verbeteren.

Ondertussen is de datum waarop de wet van 21 april 2007 van kracht zou worden verschoven naar 1 januari 2015 via de wet van 31/12/2012. Het Parlement onderzoekt verder ook een nieuw wetsvoorstel in verband met internering.

6. Deelname aan het maatschappelijk leven

1. Verkiezingen

In 2012 waren er gemeenteraadsverkiezingen. Aangezien de gemeenteraadsverkiezingen geen federale materie zijn, kan de NHRPH geen officieel advies uitbrengen. Op Vlaams niveau bestaat er geen adviesraad voor personen met een handicap. Daarom stelde de NHRPH zelf een brief met aanbevelingen op voor de adviesorganen op gewestelijk niveau en voor Vlaanderen aan de Minister-president en de Minister voor Gelijke kansen. Een omzendbrief aan de gemeentes met suggesties om de verkiezingen op hun grondgebied toegankelijker te maken vanwege de Vlaamse overheid zou een stap in de goede richting zijn.

Het dossier van toegankelijke verkiezingen is niet nieuw. Het aspect van de 'fysieke' toegankelijkheid duikt gewoonlijk wel eens op in de maanden voorafgaand aan en volgend op verkiezingen. Het spreekt voor zich dat de stemhokjes, de lokalen waarin die zich bevinden en de directe omgeving voor iedereen toegankelijk moeten zijn. Wanneer de verkiezingen toegankelijker worden, zullen heel wat mensen die er zich nu van afmaken met een ziektebriefje of volmacht zelf hun burgerplicht vervullen.

Ook het luik van de 'verstandelijke toegankelijkheid' behoort tot dit dossier. Veel mensen ervaren verkiezingen als complex. Begeleiding en oefensessies kunnen verkiezingen nochtans toegankelijk maken voor mensen die voorheen geen toegang hadden tot het stemrecht.

In afwachting van een hoognodige grondige algemene hervorming van het kieswetboek vraagt de NHRPH in zijn memorandum van 19/05/2011 specifiek en met aandrang de nodige aandacht voor een betere toegankelijkheid van de stembureaus, en dat op alle vlakken (vlot leesbare lijsten bijvoorbeeld), met inbegrip van het stemmen zelf. Het is essentieel dat iedereen in volle autonomie gebruik kan maken van de informaticatoepassingen voor de inlichtingen en het stemmen zelf.

7. Levensstandaard

1. Roerende voorheffing

In het voorjaar van 2012 had de NHRPH kennis genomen van artikel 313 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen inzake de verhoging van de roerende voorheffing en de bijkomende heffing op roerende inkomsten (intresten en dividenden) van meer dan 20.020 euro. Uit een nieuwsmededeling op het Portaal van de Belgische Overheid blijkt dat de praktische modaliteiten met betrekking tot de inning nog uitgewerkt worden, zodat aangifte en betaling voorlopig opgeschort zijn.

De leden van de NHRPH wensten nochtans de aandacht van de heer Steven Vanackere, Minister van Financiën, te trekken op de invloed van het aanslagbiljet op de berekening van de tegemoetkomingen aan personen met een handicap: de vrees bestaat dat zij door deze maatregel dubbel zouden worden getroffen.

Immers: bij de berekening van de inkomsten die in aanmerking moeten worden genomen om een inkomensvervangende tegemoetkoming te krijgen, wordt rekening gehouden met de gezamenlijke inkomsten (van de persoon en zijn partner) van het jaar (-2), eventueel van het jaar (-1).

De NHRPH nam contact op met de Minister van Financiën. Een afvaardiging van de NHRPH werd uitgenodigd door de directie 1/3 van de Centrale diensten van de Algemene administratie van de fiscaliteit. Dit onderhoud maakte duidelijk dat er inderdaad een probleem ontstaan is voor de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming voor personen met een handicap (niet voor de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden).

De vroegere versie van artikel 313 bepaalde principieel dat de inkomsten van roerende goederen en kapitalen waarvoor een roerende voorheffing is betaald, niet moesten worden vermeld in de aangifte. De wetswijziging heeft dit principe volledig omgedraaid: alle roerende inkomsten moeten verplicht aangegeven worden, behalve diegene waarvoor de bijkomende heffing van 4% is betaald bovenop de 21%. De gevolgen voor de berekening van de bovenvermelde tegemoetkomingen aan personen met een handicap zijn zwaar.

Ingevolge artikel 8 van het Koninklijk Besluit van 6 juli 1987 betreffende de inkomensvervangende tegemoetkoming en de

integratietegemoetkoming worden als inkomsten beschouwd, de inkomsten van de persoon met een handicap en van de persoon met wie hij een huishouden vormt. Jaarlijkse inkomsten zijn de gezamenlijk en afzonderlijk belastbare inkomsten voor de aanslag in de personenbelasting en aanvullende belastingen. Het zijn de gegevens op het aanslagbiljet die in aanmerking worden genomen. De in aanmerking te nemen gegevens over inkomsten zijn deze die betrekking hebben op het referentiejaar, zijnde het jaar -2.

Bijgevolg zal zelfs een miniem bedrag aan aangegeven intresten integraal afgetrokken worden van het bedrag dat als tegemoetkoming aan personen met een handicap wordt uitgekeerd.

De leden van de NHRPH merkten op dat de aangifteverplichting geen gevolgen zal hebben voor de belastingplichtigen als de intresten beneden het bedrag van 20.020 euro blijven, behalve indien deze belastingplichtige een persoon met een handicap is.

Er werd ook gewezen op het feit dat het dikwijls de ouders zijn die op naam van hun gehandicapt kind op deze manier een geldsom voor de toekomst veilig stellen. Met andere woorden, indien het op een of andere manier in aanmerking nemen van het spaarvermogen bij de berekening van de tegemoetkoming zou kunnen aanvaard worden, dan is het integrale karakter van die situatie niet te verdedigen.

De leden van de NHRPH vroegen de bijzondere aandacht van de heer Minister voor dit probleem.

Uiteindelijk is de maatregel er niet gekomen.

2. Armoedebestrijding

Op vraag van de Staatssecretaris belast met Personen met een handicap (brief van 02/08/2011) bracht de NHRPH een advies (2011/14) uit over het "tweejaarlijkse verslag 2008-2009 over armoedebestrijding" van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting.

De NHRPH wenst dat bij de discussies en standpunten van de werkgroep steeds rekening wordt gehouden met de specifieke behoeften van personen met een handicap en betreurt dat in het tweejaarlijkse verslag geen algemeen beleid en geen specifieke maatregelen zijn opgenomen ter

bestrijding van de armoede, waarvan, in heel België, in het bijzonder de personen met een handicap en de zieken het slachtoffer zijn.

De NHRPH verwijst naar zijn memorandum en beklemtoont in het bijzonder de volgende punten:

- Toegang tot een waardig inkomen (punt 3 van het memorandum)
- Toegang tot tewerkstelling (punt 4)
- Algemene toegang tot goederen en diensten
- Toegang tot gezondheidszorg (punt 5)
- Toegang tot gezondheidszorg (punt 5)
- Toegang tot huisvesting

De NHRPH was verder ook vertegenwoordigd op de vergaderingen van het Belgisch Platform tegen de armoede en sociale uitsluiting en formuleerde opmerkingen bij de ontwerp tekst opgemaakt in vergadering van 16 februari 2012. Die werden gebundeld in een advies (2012/05).

3. Inclusie: mantelzorgers

De NHRPH is zich bewust van de moeilijkheden die mantelzorgers (personen die op regelmatige wijze hulp bieden aan een persoon met een handicap uit hun omgeving, dus niet op professionele basis) ondervinden. Daarom wenst de NHRPH een duidelijk wettelijk kader en ondersteuning voor deze mensen die vaak grote persoonlijke offers brengen om voor een persoon met een handicap te zorgen. De maatschappelijke erkenning is hoognodig en meer dan gerechtvaardigd, want deze mensen verrichten belangrijk werk.

Teneinde een advies uit te brengen over de problematiek van de mantelzorgers nodigde de NHRPH de Staatssecretaris, de heer Jean-Marc Delizée, uit op 19/09/2011 om zijn studie « *Reconnaissance légale et accès aux droits sociaux pour les aidants proches* », uitgevoerd door de FUNDP/VUB te komen voorstellen. Ook anderen die professioneel met deze materie bezig zijn werden gehoord. De bevindingen werden gebundeld in advies 2011/20. Het federale niveau werkt een regelgeving uit in samenwerking met de deelstaten.

In augustus 2012 stuurde de NHRPH een brief aan de Staatssecretaris met zijn visie. De NHRPH nam deel aan meerdere vergaderingen van de drie projectwerkgroepen rond de mantelzorgers:

- werkgroep «Definitie»: bepalen van de criteria voor grote zorgbehoevendheid
- werkgroep «Maatregel»: via de definitie tot een officiële erkenning komen van de mantelzorger

- werkgroep «Kadaster»: een kadaster opstellen van de relevante wetteksten en reglementeringen bij de Gemeenschappen en Gewesten

Toch zag de NHRPH zich genoodzaakt de samenwerking stop te zetten. De redenen hiervoor waren:

- Enerzijds de verbijstering van de NHRPH over de werkwijze en de gebruikte methodologie, en vooral dan de vrees dat er niet in de diepte werd gewerkt, waardoor de resultaten met de nodige voorzichtigheid moeten worden benaderd;
- Anderzijds het grote taalonevenwicht in de werkgroepen, wat de bezorgdheid over de waarde van de resultaten nog deed toenemen.

De NHRPH vond dat het tijd werd voor beleidsbeslissingen in dit dossier, waarbij elke betrokken partij haar eigen rol moest spelen.

In die context heeft de NHRPH zich in zijn advies 2012/08 achter de definitie van de vzw Aidants Proches (via overleg waarbij ook het kabinet van de Staatssecretaris voor personen met een handicap was betrokken) geschaard:

"De mantelzorger is iemand uit de omgeving van een zwaar zorgbehoevende persoon - zoals het bij Koninklijk Besluit zal worden bepaald - die bij de betrokkene thuis en aansluitend op zijn levensproject, op niet-professionele basis en met de medewerking van professionele hulpverleners ononderbroken en/of regelmatig ondersteuning en hulp biedt."

De NHRPH verwijst wel naar de algemene beginselen uit zijn advies 2011/20 en vraagt dat bepaalde concepten duidelijk worden afgebakend.

8. Tewerkstelling

1. Positienota tewerkstelling

In februari 2012 stelde de NHRPH zijn positienota over tewerkstelling voor, een thema dat de NHRPH cruciaal vindt. De principes in deze nota zouden de basis moeten vormen van het tewerkstellingsbeleid voor personen met een handicap op federaal niveau.

Personen met een handicap moeten volwaardig kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Tewerkstelling is daarbij een zeer belangrijke factor.

Het VN-verdrag over de rechten van personen met een handicap, ook ondertekend door België, erkent trouwens uitdrukkelijk het recht van personen met een handicap op werk, en dat op voet van gelijkheid met anderen.

In zijn positienota werkte de NHRPH de volgende principes uit:

1. De tewerkstelling van personen met een handicap situeren binnen een mainstreamingslogica.
2. Beantwoorden aan de verplichting de definitie van PMH zoals vastgelegd in het VN-Verdrag, toe te passen.
3. PMH "instrumenten" bieden die hen in de mogelijkheid stellen te werken (oriëntatie / onderwijs / vorming / begeleiding)
 - a. Kennis
 - b. Attitudes
 - c. Vaardigheden
 - d. Ondersteuning bieden aan de structuren en diensten die deze doestellingen bewerkstelligen
4. Werk maken van de vertegenwoordiging van alle actoren (personen met een handicap, representatieve verenigingen, werkgevers, sociale partners, actoren uit onderwijs en vorming, arbeidsgeneesheren, ...) door middel van sensibilisering
5. PMH aansporen zich op de arbeidsmarkt te begeven (ontwikkeling: wijzen op zelfstandige activiteit + beschutte werkplaatsen), rekening houdend met hun keuzes en competenties en zonder hun omgeving te benadelen.

- a. De toegang tot werk bevorderen
- b. Erop toezien dat vraag en aanbod zich vinden
- c. Ervoor zorgen dat redelijke aanpassingen gebeuren op de werkplaats en dat de mogelijkheden van telewerk worden ondersteund.

Deze positienota werd bezorgd aan mevrouw Monica De Coninck, Minister van Werk, aan de heer Courard, Staatssecretaris voor Personen met een handicap, en aan de heer Hendrik Bogaert, Staatssecretaris voor Ambtenarenzaken. De NHRPH vroeg ook een onderhoud aan met de Minister van Werk.

Deze positienota is, net als de adviezen en andere positienota's, terug te vinden op de website van de NHRPH.

2. Federaal herstelplan

De federale regering werkt aan een herstelplan inzake tewerkstelling. In zijn brief van 5 april 2012 aan de Eerste Minister en de Minister van Werk, verheugde de NHRPH zich over dit initiatief en hamerde erop in het plan voldoende rekening te houden met de dimensie 'handicap'.

Naar aanleiding van deze brief hebben de vertegenwoordigers van de Eerste Minister, van de Minister van Werk en van de Staatssecretaris voor personen met een handicap tijdens verschillende vergaderingen (werkgroepen en plenaire zittingen) de NHRPH gevraagd naar een advies met duidelijk geformuleerde verwachtingen. De NHRPH verwees meteen naar zijn eerdere advies 2012/01, maar vroeg de federale regering in haar herstelplan de opmerkingen van de NHRPH op te nemen betreffende:

- Diversiteit
- Tewerkstelling in de privésector
- Tewerkstelling in de overheidssector
- Activa-maatregelen
- Afgeleide rechten
- Toepassing artikel 100 van de wet inzake geneeskundige verzorging

In advies 2012/9 werden al die punten verder uitgewerkt.

3. Begeleidingscommissie

Het Koninklijk Besluit van 5 maart 2007 tot organisatie van de werving van personen met een handicap in het federaal administratief openbaar ambt werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 16 maart 2007, en trad in werking op 26 maart 2007.

Het artikel 4 van dit besluit richt een begeleidingscommissie op en herschrijft het artikel 4 van het Koninklijk Besluit van 6 oktober 2005 houdende diverse maatregelen met betrekking tot de vergelijkende aanwervingsselectie en met betrekking tot de stage.

Bij de Minister die bevoegd is voor ambtenarenzaken is een begeleidingscommissie opgericht die enerzijds is samengesteld uit een vertegenwoordiger van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding, een vertegenwoordiger van SELOR - Selectiebureau van de Federale Overheid, een vertegenwoordiger van de Federale Overheidsdienst Personeel en Organisatie, een vertegenwoordiger van de Federale Overheidsdienst Budget en Beheerscontrole, een vertegenwoordiger van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid, twee vertegenwoordigers van de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap en twee experts van verschillende taalrollen en anderzijds drie vertegenwoordigers per representatieve vakbondsorganisatie in de zin van artikel 7 van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel.

De begeleidingscommissie heeft als taak elk jaar een verslag betreffende de toepassing binnen elke overheidsdienst op te stellen voor de Regering. De commissie verkrijgt hiervoor de informatie nodig voor de uitvoering van haar taak. Ze kan ook aanbevelingen formuleren die nuttig zijn voor de verbetering van het beleid inzake aanwerving van personen met een handicap.

De commissie evalueert jaarlijks de inspanningen die worden geleverd door elke overheidsdienst en ze gaat ook na of de verplichting om binnen het personeelseffectief minstens 3% personen met een handicap effectief te werk te stellen werd nageleefd. Indien dat niet het geval is, formuleert ze op grond van die evaluatie een advies.

4. Aanwervingsselectie van PMH aan de overheid

In september 2012 vroeg het Kabinet van Staatssecretaris Hendrik Bogaert de NHRPH een dringend advies over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 6 oktober 2005 houdende diverse maatregelen met betrekking tot de vergelijkende aanwervingsselectie en met betrekking tot de stage. De wijzigingen betroffen o.a. de bijzondere lijst van PMH die geselecteerd zijn door Selor, de geldigheidsduur ervan en de toepassing ervan bij overheidsdiensten die het vooropgestelde percentage van 3% PMH van het personeelsbestand niet bereiken.

De leden van de NHRPH vonden het positief dat de overheid de maatregelen die bedoeld zijn om de tewerkstelling van personen met een handicap bij de federale overheidsdiensten te bevorderen, verscherpt.

In zijn advies 2012/14 wees de NHRPH wel op een reeks aandachtspunten, zoals de zeer korte termijn waarbinnen het advies moest worden geleverd.

Verder betreunde de NHRPH dat de Begeleidingscommissie voor de aanwerving van personen met een handicap in het federaal openbaar ambt (BCAPH) niet werd geraadpleegd met betrekking tot dit ontwerp van koninklijk besluit. Nochtans is deze commissie per definitie hiervoor de geschikte partner. Vermits het bedoelde ontwerp ook de bevoegdheden van deze commissie wijzigt, was dit zeker raadzaam geweest.

5. Werkzoekenden met een verminderde arbeidsgeschiktheid

De Minister van Werk wenste het advies van de NHRPH over een ontwerp van KB tot wijziging van het KB van 19 december 2001 tot bevordering van de tewerkstelling van langdurig werkzoekenden met het oog op het bevorderen van de tewerkstelling van werkzoekenden met een verminderde arbeidsgeschiktheid.

De NHRPH ontving deze dringende aanvraag (brief van 09/06/2011) tot advies terwijl het initiatief tot wijziging van 2009 dateert en het advies van de Nationale Arbeidsraad (NAR) op 7 oktober 2009 werd uitgebracht. In zijn advies 2011/11 betreft de NHRPH deze gang van zaken.

De NHRPH vindt het vooral belangrijk dat deze betrekkingen naar personen met een zware handicap gaan.

[Inhoudsopgave](#)

September 2014

Eindredactie: Benjamin Laureys

Verantwoordelijke uitgever: Jokke Rombauts

**Website <http://ph.belgium.be>
Tel. secretariaat 02/509 83 59
Administratief Centrum Kruidtuin
Finance Tower
Kruidtuinlaan 50, bus 150
1000 BRUSSEL**